 176

niſi adeo eēt exceſſus enormis: vt merito eſſet ſedes apl̄ica ↄſulenda: Boniſa. ⁊ Alexā. virtute
Itē predicti prelati poſſunt diſpenſationez obtinere a ſuis ↄfeſſoribus ⁊ abſolutionez ſuper ſuſpenſione ⁊ irregularitate quā contraxiſſent: ex eo ꝙ ꝓtuliſſent ſñias ſuſpenſionis ⁊ interdicti ſine ſcriptis ex incautela. Clemens Exigētibus. videtur autē eſſe differentia talis inter ſuſpenſiōꝫ depoſitionem ⁊ degradationem ſtricte ſumēdo ipſos terminos: nam large frequenter recipitur in iure vnuꝫ ꝓ alio. vt di. 46. clericus. Primo ſuſpenſio videtur importare ꝑuationem executionis legitime ordinis vel officij eccleſiaſticorum ſimpliciter vel ad tempus: ⁊ cum ſpe diſpenſatōnis: que quandoqꝫ a iure quandoqꝫ a iudice infertur. Depoſitio importat ꝑuationem executionis legitime officiorum ⁊ beneficiorum eccleſiaſticorum poſſeſſiōis ſimpliciter ⁊ ex toto abſqꝫ ſpe reſtitutionis: retento tamen ꝑuilegio clericali: quia cōueniri non poteſt ī iudicio ſeculari nec capi nec puniri a laicis: ⁊ fit per ſñiam hominis cōmuniter: nec poteſt inferri hec pena ab inferiori epiſcopo qui hoc agere poteſt ergo ꝓpriuꝫ ſubditum aſſiſtente ſibi canonico numero epoꝝ ſi eſt in ſacris: alias ſufficit propria ſententia epi ſine aliorum preſentia. Depoſitus autez ⁊ degradatus reſtitui nō poteſt ad officia ſua niſi per diſpenſationem pape. Item vbi in iure dicitur ſuſpendatur vel degradetur: cōminatio eſt ſententie ferende non lata ſñia: vt. 35. di. epiſcopus. Degradatio vltra penam depoſitionis hoc addit: quia priuatur ꝑuilegio clericali cum certa ſolennitate: character tamen ei auferri non poteſt nec a quacunqꝫ creatura: ꝗuis Ioh. an. videatur tenere contrarium ſcilicet ꝙ poſſit ei auferri fm Tho. in. 4. ⁊ Io. in glo. di. 50. accedens. ⁊ Inno. tenet ꝙ non. De modo ⁊ forma degradationis habes extra de penis in. c. degradatio li. vi. ⁊ in ſumma piſana. ¶ Nota tamē ꝙ non omnis degradatus eſt tradendus curie ſeculari: ſed ſoluꝫ in tribus caſibus. ¶ Primus eſt ī crimine hereſis: extra de here. c. ad abolendam. ⁊ hoc niſi ad penitentiam incontinenti redire voluerit: ſed ſi relabatur: non plus parcitur ei. ¶ Secundus in falſario litterarum pape: extra de crimine falſi. c. ad falſariorum. ¶ Tertius cum quis deponit ꝓpter talem calumniam quā tulit ſuo epiſcopo. z. q. i. ſiquis ſacerdotum. Unde cū in curia romana his temporibus quidam ſacerdos interfeciſſet ſacriſtam ſancti Petri ſacerdotem vt ſic rapere poſſet bona ſacriſtie: requiſito conſilio peritorum ſuper hoc conſuluerunt ꝙ non debeat ꝓpter hoc tradi curie ſeculari ad occidenduꝫ fm iura: ſed poni in perpetuum carcerem vel caueā ibi ſubſtentandum pane doloris ⁊ aque anguſtie. Papa tamen Martinus de plenitudine poteſtatis illum degradatum fecit tradi ſeculari curie ⁊ ſic fuit occiſus. Poteſt etiam nihilominus per ſolum epm̄ ſuum conuocatis abbatibus et alijs religioſis ⁊ prelatis ⁊ litteratis ſue diocesis quando ſacerdos vel alius in ſacris fuerit curie ſeculari ꝑ hereſi tradendus vel degradādus ſicut ei videbitur expedire: extra de here. c. quoniaꝫ li. vi. Hec autem degradatio cum quis propter hereſim vel aliud ē tradendus curie ſeculari ſic fienda: preſente poteſtate dicit degradans vt in forum ſuum recipiat degradatum: debet tamen intercedere pro eo ꝙ non moriatur: extra de verbo. ſig. nouimus.

¶ Titulus. xxviiij. de irregularitate. Quando contrahatur irregularitas propter indebitaꝫ executionem ordinum vł officiorum diuinoꝝ. c. i.

IRregularitas ſic diffinitur a ſpeculatore ꝙ ē nota ſeu impedimentum canonicum ex facto ſeu defecto ꝓueniens: qua quis prohibetur ad eccleſiaſticos ordines ꝓmoueri ⁊ in eiſdeꝫ miniſtrare. ¶ Irregularitas contrahitur multis modis ⁊ cauſis: ⁊ ad ſciendū qñ quis efficitur irregularis ex indebita celebratione vel executiōe ordinis. Io. cal. ponit talē diſtictionē. Celebrās aut vtens officio ordinis aut ē femina aut ē maſculus: ⁊ ſi ē mulier ſiue laica ſiue religioſa nō efficitur irregularis: quia cū non ſit capax ordinis clericalis nō cadit in ea irregularitas: ꝑ quā qs īpeditur in ordine vel ordinis officiū celebrare ſumit̄ hec ratō ex. c. debitū de biga. ⁊. 33. q. 5. hec imago. Si ergo mulier excōicata vel interdicta vel in loco īterdicto vł īdebite tractet officia ſacra temere agit ⁊ puniri debet: de pe. ⁊ re. noua. nō tñ ē irregularis. Si eſt vir: tūc aut ē furioſus aut ſane mentis. ⁊ ſi furioſus ꝓpter quācunqꝫ celebrationē non efficitur irregularis nec peccat. Idē de infante ī cle. ſi furioſus de homi. Si ſane mentis. tunc aut talis eſt laicus aut clericus: ⁊ ſi laicus ē ⁊ cū ſolēni apparatu alicuius ordinis celebrauit. ſ. exequendo actū alicu⁹ ordīs ſiue conuerſus ſit alicu⁹ religiōis ſiue ſecularis: licꝫ hoc ſit rigoroſum: videt̄ ꝙ ſit irregularis: de cle. nō or. mi. c. i. nec cū tali vt valeat ꝓmoueri alius ꝗꝫ papa poteſt diſpenſare: ſicut ⁊ cū ordinato ⁊ ſuſpenſo celebrante alius ꝗꝫ papa nō diſpenſat. ergo idem eſt in iſto caſu: non tamen hoc videtur intelligendum de ordinibus ſacris ⁊ apparatu nam officia minorum ordinum licite fm Tho. ī. 4. ⁊ alios doctores pn̄t exerceri ēt ab illis qui nō ſūt ordīati ī ipis. Si autē hoc agit ſine ſolēni apparatu: talis nō efficit̄ irregularꝭ: ſi vo ē cleric⁹ tūc aut celebrat ī ordīe quē nō hꝫ: aut ī eo queꝫ hꝫ ⁊ ſi p⁹mō hoc agēs ī ordīb⁹ ſacrꝭ ē irreglaris

De ſubdiaconatu tamē dicit Guilhel. ꝙ ſi eſt in minoribus poteſt cantare epiſtolaꝫ dummodo ſine ſolemnitate. Et addit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Inno. ꝙ ē hoc licitum quando deeſt ſubdiaconus: ⁊ tunc etiam cãtet ſine ornamentis ſubdiaconi: ſed ſolēnis apparatus ſubdiaconi videtur eſſe manipulus. Dicit etiã Pe. de pal. i. 4. ꝙ tunicellam licet etiam nō ſubdiacono portare: qꝛ non eſt ei propria veſtis ſicut manipulus: quem nullus inferior ſubdiacono portare debet: hec Pe. Unde ſi talis cantet epl'am cum tunicella ſine manipulo tamē ⁊ non porrigendo calicē diacono vel ſacerdoti: quod eſt proprium officium eius et principalis actus ordinis: talis et vbi eſt conſuetudo ꝙ etiam in minoribus cantet epiſtolã: illo modo nō videtur irregularis: ſecꝰ aũt vbi cũ manipulo et porrigēdo calicē: vl' vbi nō ē mos ꝙ cãtent niſi ſubdiaconi. de alijs ordinibus ſuperioribꝰ nō eſt queſtio: qꝛ ſine dubio incurrit irregularitas. ¶ Si vero clericꝰ celebrat in ordine quē habet: tũc aut eſt excõicatꝰ maiori vel celebrãs vel officiũ exercēs in loco interdicto ab homine vl' a iure aut ē ſuſpenſꝰ. Si primo mõ tũc in vtroq; cãu efficitur irregularis: et īdiſpēſabilis niſi ꝑ papã: de ſen. excõ. c. is q li. vi. Dicit tñ Guil. ꝙ ī miorībꝰ ordībꝰ ꝯſtitutꝰ miſtrãdo ſeu exercēdo officiũ ſuũ ⁊ cũ ſolēnitate: cuꝫ ē excõmunicatꝰ nō efficit irregularis: qꝛ illa duo c. ſiqs eps .i. ⁊ .z. xi. q. 3. nō loquūt de eis. et pene ſũt reſtrigēde: ſecus de ſubdiacono: ſed ſine ſolēnitate legēdo epl'aꝫ ſubdiaconꝰ vl' diaconꝰ vl' pſbyter excõmunicatꝰ: credũt qdã ꝙ ñ incurrãt irregularitatē. Si aũt clericus ē ſuſpēſꝰ ſumēdo ſtricte ſuſpēſiōeꝫ .ſ. quo ad ſe ⁊ quo ad alios: nã q ē ſuſpēſus quo ad ſe tñ: puta ꝓpter mortale quodcũq; vl' ꝓpter minorē excõmunicatiōem vl' ꝓpt iniũctiōeꝫ a ꝯfeſſore: talis celebrãs vllã incurrit irregularitatē: vt ſupra dictũ ē. Sed ſuſpēſus quo ad ſe ⁊ alios aut eſt ſuſpēſus a canone aut ab hoīe: ſi ab hoīe ſiue iudice: tũc aut ignorauit ignorãtia ꝓbabili: ⁊ tũc nō efficit irregularis: aut ignorãtia craſſa ⁊ ſupina: ⁊ tunc ē irregularis: ⁊ multo magis ſi ſciuit ſe eſſe ſuſpēſũ: et hoc quomõcũq; ſit ſuſpēſus ſiue ſit ſuſpēſꝰ ſimpliciter ſiue ad tps determinatũ vl' nō determinatũ: ⁊ ſi ratōe defectꝰ vl' īfamie: puto talē durãte ſuſpēſiōe celebrãteꝫ eē irregulareꝫ nec poſſe ſecũ diſpēſari niſi ꝑ papã: ad hoc. xi. q. 3. ſi qs pſbyt. z. q. 5. pſbyt. d ſē. ex. cũ medicial' li. 6. Si vo eſt ſuſpēſus a canōe: tũc aut ratiōe criminis aut ratiōe defectꝰ aut ratione īfamie vl' ſcãdali. ſi primo modo: tũc aut ſimplicit ē ſuſpēſus: et ſic celebrãdo ē irregular .z. q. 3. ſi qs eps. aut ē ſuſpēſus ad tps: ⁊ tũc aut ad tps determinatũ: et tũc aut cũ cõditōe ꝙ ſatiſfaciat: aut cũ conditiōe donec pēiteat. ſi cũ ꝯditōe donec ſatiſfaciat: vt .81. di. ſi q ſũt. ⁊ .c. ſe. ⁊ de coha. cleri. ⁊ mulie. c. ſicut. et in cle. in .c. ꝑmo cũ ſimilibꝰ de decimis. Et tũc licet quidã cõtra. puto ſi ſic ſuſpēſus ante abſolutiōꝫ celebrat ē irregularis: qꝛ in hoc factuꝫ iudicis ē neceſſariũ: vt habeat ꝓ abſoluto: vt dixi d eta. ⁊ qualita. ordi. c. cũ bone. ⁊ ſic cũ factũ hoīs ſit neceſſariũ: ſequit ꝙ ad ſuſpēſionē dei canon aliqd dedit: vt i. d. c. ſic de coha. cle. et muli. Si vero ē ſuſpenſus cũ conditione donec peniteat: vt extra de elec. c. officij. ⁊ tunc equũ ē tenere ꝙ interī celebrãdo ñ efficiat irregularis: qꝛ talis ſuſpenſio videtur eē dei ad quã nihil addit canō: nec vt habeatur ꝓ ſublata aliquid factũ ē neceſſariũ: ⁊ ideo dicendũ ē de ea vt de ſuſpenſione dei tantũ. Si ſecundo mõ ſit ſuſpēſus a canone .i. ratione defectus ordinis. tunc aut ratione defectus ordinis aut ratione alterius defectꝰ. Et ſi ratione defectꝰ ordinis: vt cleric' per ſaltũ ꝓmotꝰ quē habet nō ē irregularis qtum ad ordinē obmiſſũ in quo ſi exercet officiũ anteq; recipiat ē irregularis: ſed celebrando ī ordine ad quē per ſaltum ē ꝓmotus quē habet: nō ē irregularis. di. 52. di. ſolicitudo. Si ratione alterius defectus: vt bigamus illegitimus corpore viciatus ordinatꝰ ante etatē legitimã vel a nō ſuo epo: hoc caſu cõcordant oēs ꝙ celebrando nō ē irregularis: qꝛ hoc nō ē expreſſum in iure. ⁊ qꝛ qñ curia mandat cũ iam ordinatis in ſupra: ſcriptis defectibꝰ diſpēſari: nil dicitur de irregularitate. di. 56. apoſtolica. ⁊ c. cenomañ. Stilus autē curie ē attēdēdus de cri falſi. c. qgraui. nec obuiat ꝙ ordinatio facta ante legitimã etatē vel a nō ſuo epo fuerit cũ peccato: qꝛ ꝑncipalis cã ꝓpter quaꝫ diximus tales ſuſpenſos ē defectus nō peccatũ: ergo ratione defectus nō crimine tali cenſendus ē ſuſpenſus. ⁊ hac ratiōe puto ꝙ licet irregularis ex celebratione diuinorum ſit ſuſpenſus a canone ꝓpter hanc irregularitatem: ſi tamen alias non ē ſuſpenſus a iure vel ab homine: puta qꝛ abſolutus ē ab excõicatione ⁊ ſuſpēſione: ſꝫ nō ē ſecum diſpenſatum ſuper irregularitate: vel non ſuſpenſus contrahit irregularitatē talis non contrahit nouam irregularitatem quia hoc nō ē expreſſum in iure. Si tertio modo ē ſuſpenſus a canone .ſ. ratione ſcandaliꝰ vel infamie: ⁊ tunc celebrãdo nō ē irregularis: de cle. pere. c. i. Sꝫ bene faciunt alli abſtinendo ꝓpter infamiã q ē cõtra illũ vel vt ſcandaluꝫ euitetur. Et ꝑ hoc ſequitur ſm Inno. ꝙ illi quorũ crimīa ſunt notoria: qui etiaꝫ poſt penitentiã ꝓhibent celebrare ꝓpter ſcãdalum ⁊ īfamiã: vt de coha. cle. ⁊ muli. c. ſi. ſi ante abſolutionē celebrant nō īcurrunt nouã irregularitatē. ex allegatione quã facit videtur intelligere de notorio fornicatore qđ piũ ē tenere: et quod notatur in dicto. c. de ſen. excom. li. vi. ītelligatur de notorio fornicatore ante pñiam celebrante ne videatur ſibiipſi contrararius: tamen de rigore ſola penitentia non tollit ſuſpenſioneꝫ canōis in notorio fornicatore: vt videtur expreſſum .l. di. ꝑuenit. quia requirit factum iudicis: vt ſupra dictum ē de ſuſpenſo a canone donec ſatiſfaciat. Sed abſolutione facta a ſentētia canonis a q pōt hoc caſu eps abſoluē: qꝛ ꝯditor canōis ſibi non reſeruauit: ſi penitet remanēte irregularitate quã ꝯraxit hꝰmōi fornicator notorꝰ ex cele

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bꝛatione diuinoꝝ:dicit enī ipſe Inn.ꝙ talis ce
lebꝛans anteq̄ȝ peniteat efficitur irregularis īdi/
ſpenſabilis niſi per papam:ſed anteq̄ȝ ſecum di
penſetur celebꝛando etiam penitens.i. dimiſſa
ꝯcubina nō ꝯtrahit nouā irrgularitatem:⁊ foꝛte
talis fuit intentio Innoc.hic:hec oīa notantur ꝑ
Anto.de butrio ſuper.c.ſi celebꝛat.de cle.excō.
mi.Sȝ abbꝛeuiata aliqualiter ſunt ⁊ mutato ali
qualiter oꝛdine additis ſolum ī tribus locis:vt
patet dictis bꝛeuibus Tho. Pe.de pa. ⁊ Guil.
Nota tamen ꝙ ex pꝛecedentibus videtur ꝙ oꝛ
dinatus ante legitimā etatem ſit ipſo iure ſuſpē
ſus ab executione oꝛdinis ſic recepti.ſed ſolēnes
doc.tenēt contrariū cōmuniter:videlicet Ray.
in ſumma Guil. in glo.eius archi.in roſario di.
77.Her.de cle.per ſal.ꝑmo.c.i. An.de bu.ex/
tra de tempo.oꝛ.vel nō ē compoſ. Pau.ð leaȝa.
⁊ Fran.de ȝab.ſuper cle.generalem.hi oīs di/
cunt ꝙ talis non ē ipſo iure ſuſpenſus: ſed ſuſpē
dendus:⁊ interdicenda ē ei aſſecutio oꝛdinis re
cepti ante legitimā etatem vſq̄ȝ ad etatem legiti
mā:⁊ ſi poſtq̄ȝ fuerit ei interdicta a iudice ſuo fu
erit vſus oꝛdine tali ante legitimam etatem erit
irregularis:ſi autem nō fuerit eiꝰ interdicta : ⁊ ſic
vtitur oꝛdine ante legitimam etatem recepto nō
eſt irregularis:vt dictum ē. Idem etiam audiui
a quibuſdam peritis.

De irregularitate ꝓpter homicidium vl' mu
tilationem.c.2.

Contrahitūr etiaȝ
irregularitas ꝓpter homicidiū vel muti
latione membꝛi. Pꝛo cuius declaratione nota
ꝙ cū homicidiū vel membꝛi mutilatio fieri con
tingat mente ſolum verbo ⁊ ope:ſi ſolū mente fi
at:nunq̄ȝ inducit irregularitatem:quia lex ꝓmo
tionis factum requirit.15.q.i.c.ſi.imo ⁊ ſiquis vi
bꝛet gladiū aīo occidendi ⁊ tamen nō ſequit' ef/
fectus moꝛtis vel mutilatitonis nō incurrit irre
gularitatem:etiā ſi vulneraret:⁊ certum ſit ꝙ nō
ē moꝛs ſecuta vel amiſſio mēbꝛi neq̄ȝ directe vl'
indirecte.qđ ꝓpterea ꝯdico quia ſi vulnꝰ intuliſ
ſet:non de ſe moꝛtale:⁊ vulneratus vel ꝓpter im
peritiam medici vel ꝓpter defectum cuſtodie :
quia.ſ.nō cauet ſibi a noxijs moꝛtuus ē.vulne/
rans ē irregularis ſm Lau. extra de homi.c. pe
trus.qđ dictū allꝰat Pe.de ancha. Nam ſi vul/
neratū ad moꝛtem nouo ictu accelero moꝛtē vl'
alio modo homicida reputoꝛ:dicit ideȝ. Illi au
tem qui interſunt vindicte ſanguinis ſeu moꝛti ⁊
nō pꝛeſtant cōſiliū vel auctoꝛitatem nō ſunt irre
gulares ſm Innocen.⁊ Guil.etiā ſi appeterent
illius moꝛtem.qui videt aliquē occidi ⁊ delecta
tur:⁊ poſſet etā ſine ſui periculo liberare ſi vel
let:q̄uis peſſime faciat:non tamen ē irregularis
ſicut nec etiam medicus qui dimittit infirmum
moꝛi nolens mederi:⁊ diues qui dimittit paupe
rem fame moꝛi.15.q.i.ſiquis iratus. Uerbo aūt
contrahitur irregularitas tripliciter.ſ. mandato
defenſione ⁊ conſilio. Mandato quidē quādo
mandat occidi aliquē vel mutilari ⁊ ſequitur ef
fectus.di.i.ſiquis viduaȝ.ſi tamē reuocaſſet mā
datum ⁊ expꝛeſſe ⁊ ſine vlla fictione ꝓhibuit et
anteq̄ȝ ſequeretur effectus nō ē irregularis ſm
Inno.extra de ſimo.ſicut tuis. Sȝ ⁊ ſiqs man/
dat aliquē verberari inhibens expꝛeſſe ne occi
dat vl' mutilet:⁊ ille nihilominus occidit vl' mu
tilat ē irregularis mādatoꝛ ſicut executoꝛ: quia
mandādo in culpa fuit:extra eo.is qui.li.vi. Itē
epus vel alius pꝛelatus qui habet iuriſdictionē
tempoꝛalem debet conſtituere iudicem ſecula/
rem q audiat cauſas pꝛecipue ſanguinis ⁊ illi po
teſt ⁊ debet pꝛecipe ꝙ faciat vniciuq̄ȝ iuſticiam
ſi autē talis iudex interroget eū ī ſpāli quid agē
dū in tali q.ſ.meret' penā ſanguinis:pōt reſpon/
dere cōſule peritos:⁊ caueat ne ꝓpter ſuā reſpō
ſionē directā vl' indirectā ille intelligat ꝙ debȝ
eū ſanguīe punire ſm Ray. Si ex hac.ſ.reſpon
ſione reus occideretur vel mutilaretur : eſſet ir
regularis. Poteſt etiaȝ pꝛelatus delegare alicui
ſpāliter ſuper aliquo maleficio ⁊ huiuſmodi ī iu
iuriſdictione ſua cōmiſſo: vt inquiſita veritate
iuſticiam exequatur:⁊ ſi cui cōmittitur ſic: exeq̄
tur ⁊ occidat:nō ꝓpterea ille ꝑlatꝰ ē irregularis
extra ne cle.vel mo.c.epus. Itē nō ſolū iudex in
cauſa ſanguinis vbi ſequitur effectus ē irregula
ris:q̄uis ſi recta intētiōe ⁊ debito ꝓceſſu agat
iuſte faciat ⁊ meritoꝛie.di.51.aliq̄ntos.ſed etiaȝ
aſſeſſoꝛ teſtis notarius ſcribens vl' ꝓferēs ſn̄iaȝ
vel ſcribens atteſtatiōes vel legēs dū publicant'
vl' ſcribens vl' dictans litteras ꝑ vidicta ſangui
nis:oēs hi irregulares ſūt.qꝛ cooperat' ī māda/
to ſn̄ie ſm Ray.di.50.ſiquis.⁊ extra ne cler.vel
mo.c.ſn̄iam.ſȝ ſi ī huiuſmōi ſn̄ia nō eēt ſecuta ef
fectū ſm Guil.q̄uis ſint irregulares:epus pōt ſu
per hoc diſpenſare. Pꝛinceps aūt q legē ꝯdidit
cuiꝰ legis auctoꝛitate hoīes ſūt traditi moꝛti: nō
efficit' ꝓpt' hoc irregularis:vt dicūt quidā ⁊ bn̄:
qꝛ īcertā ꝑſonā nō aīaduertit:ita notat Archid.
23.q.5.officia.

Homicidiuȝ verbo de
fenſiōis ꝯmittit' triplicit':vno mō qꝛ defēdit cāȝ
ſāguis.i.mutilatōis vl' moꝛtis:⁊ hoc ſiue ad vo
cē ꝑ actoꝛe ſiue ꝑ reo:cū actoꝛ obliget' ad penā
talionis:qꝛ agēdo ꝑ reo agit ꝯtra actoꝛē:vn̄ ſi ſe
q̄t' effectus ē irregularis q̄tūcūq̄ȝ iuſte aduocet
indiſpenſabilis niſi per papā:ſed ſi nō ſeq̄t' effe/
ctus ē diſpenſabilꝰ ꝑ epm ſm Guil. Scđo mō
ē cū qs ſuadet his q volebāt defendere occiſuȝ
ne defendant:⁊ hoc facit coꝛrupta intentione vt
ille moꝛiat'. Nam ſi pater vel mat' vel alius ꝯſā
guineus ſeu amicus retrahet amicum ſuum vel
filium volentem a moꝛte liberare : quia timet
ne ipſe ibi adiuuando occidatur non eſt irregula
ris. Tertio modo cum pꝛelati vel alij clerici

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad defenſionem rerũ ſuarũ ponunt q̃relã de ma
lefactoribus ſuis:ſeu q eos dãnificauerũt penes
iudicẽ ſecularem:⁊ emendã petant ſibi fieri ⁊ ꝓ
uideri:ne talia pſumãt contra eos.ſi huiuſmo
di querelis iudex mortẽ inferat:exigẽte iuſticia
nõ ſũt irregulares dĉi clĩci:ſi ꝓteſtati ſũt expreſſe
ꝙ penã ſanguĩs nõ ĩtẽdũt:ex co.ti. platus.li.vi.
Item licitũ ẽ prelatis eccl̃iaſticis ob defenſionẽ
rerum eccl̃ie vel fidei inuocare contra violẽtos
brachiũ ſeculare ⁊ hortari tales quidẽ ne occi/
dent vulnerent vel mutilent:q2 hoc eẽt directe
ad homicidiũ ꝓuocare:ſ3 eccl̃iã3 patriã fidẽ de/
fendant liberent:⁊ terram ab ĩfidelibus occupa
tã ad chriſtũ reducant:⁊ ſuꝑ hoc eccl̃ia facit ma
gnas remiſſiones:⁊ licet hincinde aliqui occidã
tur:nõ ẽ prelato ĩputandũ:ĩmo peccaret:niſi con
tra tales ſe opponeret:de homi. poſtulaſti.⁊.23.
q.3.c.maximianus.2.q.8.igitur.⁊.c. hortatu.⁊.c.
ſcire. ¶ Homicidiũ verbo ↄſultationis cõmitti
tur rñſione pſuaſione ⁊ approbatione. Reſpon
ſione quidẽ puta querenti an liceat occidere pa
ganum vel iudici malefactorẽ:ſi rñdeat ꝙ licet
ꝑpendens ꝓbabiliter ipſe reſpondens ꝙ interro
gans velit facere ſm cõſiliũ eius:irregularis eſt:
di.50.ſiquis.ſecus autem de reſponſione genera
li cognitionis vel opinionis:ex qua nõ credit ali
quẽ inde iudicandũ vel occidendũ. ¶ Dicit Ar
chi.23.q.8.peſſimã.ꝙ ſi iudex laicus interroget
clericũ quid agendũ de aliquo qui eẽt pena ſan
guinis de iure puniendus. Poteſt clericus rñde
re:hoc non pertinet ad me ↄſulatis peritos:⁊ ca
ueat ſibi clericus ne ꝓpter ſuã rñſionẽ directam
vel indirectã intelligit iudex ꝙ debet ſanguine
puniri ſm Ray. Dicũt quidã tamẽ ꝙ põt dicere
ꝙ puniat eũ ſm ꝙ ius dictauerit:dũmõ nõ exꝓ
mat ꝙ puniat eum ad ſanguinẽ vl̃ mortẽ: vt no
tat Hug.di.3.oĩs. S3 ipſe archi.ſuper dicto.c.oĩs
dicit iſtud dictũ.ſ. Hugonis põt intelligi eẽ ve2
qñ crimen nõ ĩminet puniẽdũ:alioquin ſi ex cõ
ſilio ſuo.ſ.reſpondẽdo ſiue ſpãli ſiue generali ſeq
tur ꝓpinquũ homicidiũ:irregularis ẽ ſm Hoſt.
extra de homici.ſicut dignu3.approbatiõe:vt cũ
quis audit aliquos velle facere homicidiu3 ſiue
noĩe ſuo ſiue alterius ⁊ ipſe approbat:vel cũ tra
ctatur a pluribus de morte alicuiꝰ in ↄſilio ⁊ ipſe
cũ aliis aſſentit ⁊ ex hoc ſequit̃ homicidiũ:ſecuſ
ſi ꝓhiberet. Siqs conſulit alteri ꝙ occidat:⁊ añ
factum reuocat cõſiliũ:ſed firmiter credit ꝙ illa
reuocatio non valet ad impediendũ homicidiũ
ſi nõ indicat ei qui ẽ occidendus vt ſibi caueat:
ẽ irregularis:ſi autem ſolã reuocationẽ firmiter
credit ſufficere:nõ erit irregularis:ex quo reuo/
cauit conſiliũ.i.4.quia preſulatus.ſm Inno.
Perſuaſione cõſilij cõmittitur homicidiu3 ſiue
incurritur irregularitas ſiquis perſuadet alicui
vt exponat ſe ꝓ periculo ꝓ iure ſuo vel pro pa/
tria:ſi ſcit eum veriſimiliter moriturũ ⁊ mors ſe
quatur:irregularis ẽ ſm Inno. ⁊ Hoſti. ſecus ſi
conſulẽs hoc non eſtimabat.23.q.3.ꝓ membris.

Sed ſiquiſ ſuadet alicui ꝙ ĩdubitanter ſe morti
exponat pro chriſto ⁊ eccl̃ia:non erit irregula
ris:licet ſequatur mors ſm Inno.⁊ Hoſti. Item
ſi volenti fugere ĩimicos ꝓpter timorem mort
conſulet quis ꝙ remaneat ⁊ procurabit pacem
⁊ ſic remanens occiſus ẽ ſm Guil.ſi non hab3 ꝓ
babile3 cauſam credendi ꝙ illi ĩmineret pericu
lum mortis irregularis ẽ:ſecus ſi habuit ꝓbabi
lem cauſa3 credendi:puta quia ĩimici illius erãt
ei cõiuncti:ꝙ merito potuit preſumere ꝙ potui
eis ꝓhibere. Item ſiquis conſuluit:non homi/
cidiũ quide3:ſed aliud vñ ſecutu3 eſt homicidi
um ẽ homicidiũ:ſm Inno.diſtinguendum ẽ:q2
ſi veriſimiliter potuit eſtimare ꝙ inde ſequeba
tur mors:irregularis ẽ.vt ſi ſuaſit iactũ machie
vl̃ baliſte:vel ꝙ eat ad capiendum caſtrũ qđ nõ
poterit de facili capi ſine morte hominu3:⁊ ſic
mors eſt ſecuta. Si vero nõ potuit eſtimari ꝙ
nec erat veriſimile ꝙ ſequeretur mors:tũc ſi cõ
ſuluit ſuper re illicita:eſt irregularis ſi ſeqtitur
mors.extra eo.continebatur.⁊ idem ſi mandat.
ſecus autem ſi conſulit rem licitam:⁊ eo modo
diſtinguitur ſi is cui co.ſulit nõ occidit:ſed occi
ditur. Ite3 qui conſulit ꝙ infirmus vertatur:vt
ĩfirmus citius moriat̃:ſi ex tali tranſuerſione citi
us moritur:conſulens ẽ irregularis:⁊ qui hoc fa
cit etiam ſm Guil. ¶ Itẽ ſiquis clamet latrones
ſi hoc facit ꝓpter timorem corporis ſui:nam ti/
met ne aliqui velĩt eũ occidere:nõ ẽ irregularis
quia non intendit mortem alicuius:ſed ſui libe
rationem pro qua licet implorare auxilium ſm
Inno.ſed ſi non ꝓpter hoc facit ⁊ intelligere po
terat ꝙ ex clamore vel alio actu ſuo homicidiũ
ſequi poterat:irregularis ẽ:idem Hoſti. Itẽ ſi cũ
ducitur latro captus dicit ei aliquis claudite ei
os ne clamet:⁊ latro occiditur:credit Guil.ꝙ q
illud dixit ſit irregularis:quia iuuit ducẽtes dã
do conſilium:⁊ eodem modo ſi querentes male
factorem indicauit eum:niſi forte ignorauit:et
ignorare probabiliter potuit neſciẽs ꝙ ad mor
tem quereretur.

Homicidium facto cõ

mittitur tripliciter:quia neceſſitate: caſualitate
⁊ voluntate. Homicidiũ neceſſitate eſt duplex:
quia aut neceſſitas eſt ineuitabilis aut euitabil̃
Siquis ergo occidat vel mutilet ex neceſſitate
ineuitabili.i.ita artatus vel angulatus ꝙ nec fu/
gere nec clamare nec aliter poteſt ſe iuuare niſi
occidat vel mutilet non eſt talis irregularis:ex/
tra de homi.c.ſi furioſus ĩ cle.quia vnicuiq; vi
vi repellere licet cum moderamine inculpate tu
tele.di.i.ius naturale.ſed ſi hoc faceret ad defen
ſionem parentum ſuoru3 vel ſociorum non eua
deret irregularitatem ſm Ioh.an.in addit.ſpe.
idem ſi pro defenſione rerum ſuarum. Item ſi
fugere poſſet:ſed fugienti periculum imminere
poſſet:puta caſure vl̃ velocioris curſus inimici
ĩſeq̃ntis q audacior factꝰ ꝓpt̃ fugã põt de facili

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fugiētē a tergo vulnerare ⁊ ad terram ꝓſtrare ⁊ occidere: dixit zen. vt allꝫ at Pe. ꝺ ancha. ſup cle. furioſus ꝙ ꝓbabilter dici poteſt: ꝙ talis non fugiēs propter predicta nec aliť euadere pōt: ſi occidit nō ē irregularis. Sed infans ⁊ furioſus occidēs quōcūqꝫ nō ē irregularis: vt dicit illa cle. Et dicit Pe. de ancha. ꝙ idem eſt de maiori ſeptennio ſi non ē doli capax. 15. q. i. c. merito. §. ex eo autem. ſecus ſi eſt doli capax. Si autez eſt neceſſitas euitabilis: puta quia aliter euadere pōt: vel quia potuit recedere de loco vbi expectabat īimicos eius venturos: tunc efficitur irregularis nec ad maiores ordines aſcendet īmo nec in ſuſceptis: niſi ex magna diſpenſatōne ꝑmittitur miniſtrare: ⁊ q̄uis zen. dicat ꝙ ſi fugiēdo fuga erat ſibi vituperoſa ⁊ ad dedecus: etſi nō ad periculū perſone: ⁊ propter hoc non fugit: ⁊ ꝓpter hoc occidit: talis euadit irregularitatem. Pe de ancha. non credit hoc verum. ſ. ꝙ talis euitet irregularitatem: ⁊ hoc magis videtur verum.

Homicidiuz caſuale ad ſciē

dum quando inducit irregularitatem. ¶ Nota diſtinctōnē ꝙ aut quis dat operā rei illicite aut licite: ſi licite et tūc dupliciter: quia aut adhibet oēm diligentiā quā debet aut nō: in primo ergo caſu dando operā. ſ. rei illicite: dato ꝙ preter oēz volūtatē eius ſuperueniat homicidiū vel mutilatio ex opere eius ē irregularis. Unde ſi clericus exercitatione vel venatione iaculum mittit ⁊ caſu hominem occidit eſt irregularis: quia talia opera debēt ab eo eē penitus aliēa. l. di. clerico. Similiter ſi ludo impegit lapidē cōtra aliquem ⁊ ille volens declinare īpegit in aliū lapidem ⁊ mortuus ē: ꝓiector ē irregularis: quia ludus non pius erat: ⁊ idē de ſimilibꝰ. In ſcđo caſu ſi adhibet omnē diligentiā dando operā rei licite: nullam culpā vel irregularitatē īcurrit. ſi cōtingat inde homicidiū: puta ſ̄parabat domū poſuit ſigna ante ea ⁊ clamauit anteq̄ꝫ ꝓijceret tempore congruenti ꝑtranſeuntibus: vel incidit arborez ⁊ cecidit ī partem ꝯtra cōmunē eſtiationē ⁊c. oēs n. caſus fortuiti ꝓuideri nō poſſunt: extra eo. Johānes. ⁊ c. quidā. Unde ſi ſeruus equus vł aliud aial alicuius aliquē occidit ſm Inn. nō ē irregularis dn̄s eius: dū maliciam vel culpā ī mortem nō habuerit. di. l. hi qui arborem. In tertio caſu ſ. vbi nō adhibetur debita diligentia etiā in opere licito incurrit irregularitatē. Unde ſm Hoſt. preſbyter qui mittit puerū ad aquandū equum monens ꝙ caueret de flumine: ⁊ tamen ſubmerſus ē: iudicat eū culpabilem. ſic etiā diaconus q non remouet falcem qua accinctus erat cum ſciret ludi conſuetudniez. extra de homi. c. cōtinebatur. ⁊ ſacerdos qui non remouet cultellum a corrigia cū qua verberabat famulum. extra de homi. c. ad audientiam. ¶ Item ſi clericus capit furē ⁊ tradet eū iudici ⁊ hꝰmōi vt faciat ei reſtituere res ablatas quas alias rehabere non poterat: ſi non habet intentionem corruptam ſcilicet vt intendat mortem furis ipſe capiens: ⁊ ſuper hoc etiam facit proteſtationem ꝙ non intendit vindictam ſanguinis: ſed ſuum rehabere: ⁊ non habet cauſaz ſuſpicandi ꝙ hoc contingere poterat: ſi ſequatur mors illius capti furis non erit irregularis: ſecus autem ſi aliqđ horū defuerit: puta quia poterat aliter rehabere ſua: vel non fecit ꝓteſtationē ⁊ huiuſmōi. extra ꝺ homi. c. ſuſcepimus. Item ſi clericus ſciebat ꝙ aliquis capiatur ⁊ ex illa captione ſequatur mors vel truncatio eius ipſo tamen ignorante factum: ⁊ cauſam ſm Hoſti. videtur irregularis: quia debuit ſuſpicari hoc poſſe euenire. Item ſiquis vł flobotomat aliquē cauſa medicine ⁊ inde ſequať mors ſm Guil. ſi inciſor erat peritus artis et adhibuit debitam diligētiā nō teneť in aliquo: ſimiliť ſi incidendus non habet cōſuetam diſpoſitionē membroꝝ vł neruoꝝ vel venaꝝ ⁊ ꝓpť īciſionē moriť nō tenetur in aliquo inciſor ſm Inno. ſi in hoc nō errauit ꝓpter ſuam inexperientiam: nec irregularis ē. potius enī caſu q̄ꝫ culpa inꝰ huiuſmodi ꝓſumitur mors accidere. 23. q. 5. c. de occidendis. ſecus autem vbi ꝓpter imperitiā accidiſſet vel ꝓpter negligentiam. ¶ Itē quādo dubitat medicus in aliquo potius debet dimittere q̄ꝫ īcidere ſm Hoſti. ⁊ Inno. Phyſici vel chirurgici ſi erant periti in arte ⁊ nil de contingentibus omiſerunt: ⁊ habent ſuper hoc ꝓbabilem cōſcientiā non ꝓhibentur a ꝓmotione: q̄uis mortui ſint infirmi quos curauerunt: ſecus autem qn̄ ſūt imperiti vł negligentes circa infirmos: ⁊ ex hoc ꝓbabiliter credunt vel dubitant infirmos mortuos vel mēbris deperditos: quia ſūt irregulares. extra de eta. ⁊ qualita. c. ad aures. Et ē conſiliū Inno. ⁊ Hoſ. ꝙ qui volunt ꝓmoueri abſtineant a practica medicine: ⁊ precipue a chirurgia q̄ īciſionem vel aduſtionem requirit: quia ī nullo debet vacillare cōſcientia ꝓmouendi. di. 33. laici. Item cuſtodientes infirmū vł ſeruitores eius q vocauerunt minutorez vel porrexerunt ei vinū vel aquā vel non bene cuſtodierūt vnde illi ex freneſi ſe ꝓiecerunt ⁊ huiuſmodi qui īfirmi mortui ſunt: ſed ſm Guil. in oībus his vbi bona fide fiat: non debet de facili quis habere ꝯſcientiam ſcrupuloſam niſi ſit culpa lata ⁊ negligētia diſſoluta: puta ſi cuſtos infirmi frenetici vel furioſi dimiſit eum vt iret in plateam ad ludendū: vł alś dat operam rei illicite: aut ex nimia crapula vel ebrietate vigilare non potuit: maxime cū eēt deputatus ad cuſtodiā infirmi: nā ſi certum ē ꝙ inde ex hac culpa mors ſecuta eſt: tales erunt irregulares vel non: ⁊ ſi habet quis conſcientiā ſcrupuloſam: deponat ad conſilium boni viri.

Homicidiuz opere et

voluntate ſpontanea ſiquis cōmittit veneno ſiue gladio ſiue quomodocūqꝫ etiaz ſine peccato incidit irregularitatē: ⁊ talis non ſolum nō debꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓmoueri:ſed ſi ꝓmotus ē in perpetuum depo
ni:de homici.c.ſicut dignū.⁊.l.di.c.ſiquis.idem
iudicium etiam ſi interficiat ſaracenū vel paga-
num.di.l.clericum.⁊ cum tali nunq̄ diſpenſatur
in ordine vel officio.di.l.miror.etiam ſi ſit occul
tus miniſtrare in ordine ſuo non poteſt: de tem
po.or.c.ſi.poterit tamen cum tali diſpenſari ī be
neficio:de cle.pu.in du.c.z.nec excuſatur ſeu eui
tat irregularitatem ſi hoc facit ex precepto iudi
cis:vt ſatelites q̄uis nō peccet obediendo ſi iu-
ſta ſnīa eſt.z3.q.5.cum miles.ſimiliter non euitāt
irregularitatem qui iuris ignari zelo fidei ⁊ ꝓpē
indulgentiam habendā que dat̄ afferentibus li-
gna ad combuſtionem hereticorum:attulerunt
ligna ad cremandū hereticos:ſi illa materia illa
ta lignoruꝫ cooperata ē ad combuſtionē ⁊ mor
tem hereticorum ſm̄ Guil.ſed ſi illa materia n̄
eſt cooperata:puta quia iam mortui erant quan
do ligna attulit vel anteq̄ accenderetur ignis in
illo materia non ſunt irregulares. Si autem de
hoc dubitatur:melius ē tenere certum ⁊ ſe repu
tare vt irregulareꝫ:extra de tempo.or.ad aures
Idem de clericis qui cum alijs trahunt ad man
ganellum:vnde creditur ꝓbabiliter aliquis mor
tuus:quia.ſ.ſecunduꝫ Guil. melius eſt tenere cer
tū vt dictum ē:ar.de peni.di.z.ſiquis.Item qui
percutit mulierē pregnantem:vel dat ei aliquid
vt faciat aborſum:ſi ex huiuſmodi percuſſione
vel rei datione illa abortitur: ſi iam erat forma
tus conceptus eſt irregularis:ſecus ſi nōdū erat
formatum puerperiū. Et ſi dubitatur vtrum ex
percuſſione vel rei ſumptione ſecutus fuerit ab
orſus vel alia cauſa:vel vtrum eſſet puerperiuꝫ
formatum vel nō:ſi ꝓbabiliter dubitat:debet a
ꝓmotione ⁊ miniſterio abſtinere ne periculo ſe
cōmittat:⁊ multo magis ſi hoc oīno credit:ſi au
tem habet temerariam opinionem:deponet eaꝫ
Guil. Iteꝫ ſiquis aliquid facit vel dicit vnde ac
celeretur alicui mors:eſto ꝙ oīno eſſet alias mo
riturus efficitur irregularis:ſi hoc ē certum:pu-
ta voluit infirmum vt citius moriatur.dicit de-
capitando vt ponat caput in cipo:⁊ ex hoc citiuſ
ponit.dicit aliquiſ ſateliti:vt aptet manariam ne
plures habeat recipere ictuſ ⁊ huiuſmodi:argu.
di.l.ſiquis viduam. Item qui aſſociant homici
dam vt ſi oportet defendant:q̄uis nil aliud faci
ant ſūt irreglāres ſi ſequit̄ mors vl̄ mēbri muti
latio:quinīmo etiā ſi diſſuaſerunt prius illi ho-
micide vt non faceret:⁊ tamen pure volenteꝫ aſ
ſociarunt:extra de cle.pu.in du.c.henricus. Vnō
omnes illi qui de familia rectoris vadunt aſſoci
andum malefactorem:cum ducitur ad mortem
ſiue equeſtres ſiue pedeſtres: cum vadant ꝓ de
fenſiōe ſi oporteret:cuncti ſunt irregulares. Qui
etiam trahunt ad cordam vel aliam torturam
reum ad fatendum maleficium ⁊ ex hoc fatetur
⁊ occidit̄ eſt irregularis. Qui etiā acuit vel por-
tauit manariam cuꝫ quis ē decapitandus:vl̄ mu
tuat vel portat ſcalas:vel portet funes ꝓ aliquo
ſuſpendendo ſimiliter:quia quilibet horum dat
cauſam ꝓpinquā morti alterius:di.50. ſiquis vi
duam.ſecus de eo qui fecit ſcalas vel funes vel
gladium non ad mortem inferendā:ſed ad oēs
vſus ⁊ caſu poſtea aliquis vtitur ipſis ad occiſi
onem.z3.q.5.de occidendis. Qui etiam ſe muti-
lat ex impatiētia vel ſi hoc facit zelo caſtitatis ſi
bi virilia amputādo eſt irregularis.di.55.ſiquis
partem. Item dicit Archi.15.q.1.ſiquis clericus
animo irato vadit ad occidendū aliquē:puta ꝓ
pter iniuriam receptam ⁊ reperiēs ipſum mor-
tuum ab alijs vt ſatiſfaciat animo ſuo amputat
cadaueri caput:q̄uis videri poſſit irregularis:
quia lex ꝓmotionis factum requirit:vt dicit hoc
capitulū ⁊ ꝓpter intentionē cū opere ſubſecuto:
extra de biga.c.nuper.quod ēt tenet Io. in glo.
de peni.di.1.periculoſe.ſm̄ ꝙ cōiter tenēt docto
res.non ē irregularis:quia homo mortuus nō ē
homo ⁊ hec ē veritas:alias ſequeret̄ ꝙ omnes
medici qui faciunt.anotomiā eſſent irregulares
qđ nō ē verū.nec reperitur iſta irregularitas po
ſita ⁊ pene ſūt reſtringende nō ampliāde. Arch.

Ex homicidio vel mu-

tilatione que contingūt in bello quomodo ⁊ q̄n
do bellatores efficiantur irregulares:q̄tū qdeꝫ
ad clericos Io.cal.in additi.ad dicta Ioh.an.in
nouella extra de homicidio.c.petitio.ſic diſtin-
guit. Clericus aut vtitur armis incontinenti re
pellēdo vim vi ⁊ cum moderamine debito aut
aliter.ſi primo modo:etiam ſi occidet vel muti-
let non ē irregularis:cū.ſ.facit ad ſui defenſiōeꝫ
di.1.ius naturale.ſi aliter facit:tunc aut hoc agit
de licentia pape aut ꝓprio motu.ſi de licētia pa
pe:puto ꝙ in bello iuſto vti poſſit armis offēſi
bilibus:nam inter alia que faciunt bellum iuſtū
ē auctoritas pape vl̄ principis:⁊ tūc ſi occidit vl̄
mutilat nō ē irregularis:ex quo papa dedit ſibi
licentiam.nā cū irregularitas ſit pena per ꝯſtitu
tōnes canonicas introducta ex quo papa potuit
dare licentiaꝫ clerico ⁊ auctoritatem vtendi ar
mis quibuſcunq̄:etiam ſine metu irregularita-
tis dando huiuſmodi licentiaꝫ videtur ꝙ abſtu
lit ab eo incurſionē irregularitatis qđ pōt:quia
cum voluntario homicida poteſt diſpenſare:de
conſe.di.1.c.1.quando papa hoc exprimeret vel
videtur:alias ſecus. Si ꝓprio motu clericus vti
tur armiſ tūc aut ī bello vtit̄ iniuſto aut ī bello iu
ſto. Si ī bello iniuſto tunc planū ē ꝙ n̄ ē ſibi lici
tū ſiue ſuis fauorē p̄ſtet ſiue t̄iorē icutiat aduer
ſarijs:⁊ ſi ibi aliq̄ ſīt occiſi vl̄ mutilati:irregulariſ
ē.z3.q.8.c.1.⁊.ij. Si in bello iuſto:puta ꝓ defenſi
one patrie vel alior̄.z3.q.3.fortitudo.⁊ tūc pote
rit intereſſe ⁊ cū armis defenſionis:non tamen
debet pugnare:ſed hortari poterit.vt.z3.q.8. vt
pridem.⁊ orationibus intercedere.36.di.c.ſi. ſꝫ
cum armis offenſibilibus non debet ibi eſſe:ni-
ſi ea intentione vt ſe defendat:non vt pugnet im
pediente ordinis ꝓfeſſione.z3.q.8.c. clerici.⁊ ſi

in tali bello eſt aliquiſ occiſus vel mutilatus ab ipſo clerico: eſt irregularis. ſi aũt ipſe neminẽ occiderit vel mutilauerit nõ eſt irregularis: licȝ qs ab alijs occiſus ſit vel mutilatus. ad tollendã ãt duplicitatem ambiguũ ad cautelã hoc caſu põt ſibi imponi penitẽtia: ⁊ ſic intelligatur de cle. p cu. c. pſentiũ. vt ibi nõ. in vltima glo. Et hoc credo verum: quicquid notat in ſpeculo ti. z. Si in tali bello clericus vulnerauerit aliquem ſed nõ occidit vel mutilauit: diſtingue aut talis vulneratus fuit: ⁊ poſtea occiſus ab alijs: ⁊ tunc ſubdiſtingue: quia aut habuit animum occidendi dictum clericũ qui vulnerauit: ⁊ ſic eſt irregularis eo. ti. ſignificaſti. ij. ibi ⁊ ſi percuſſor voluntatem ⁊c. 23. q. ſi. c. ſi. aut nõ habuit animũ occidendi: ⁊ iſtud etiam ſubdiſtingue: qꝛ aut vulnus ipſius clerici poteſt diſtigui ab alijs vulneribus: ⁊ tũc non eſt irregularis ſi vulnus non eſt mortale: vt eo. ti. ſignificaſti. aut nõ põt diſcerni: ⁊ tũc ꝓpter dubium irregularis iudicatur: vt in eo. v̄ſiculo. ꝙ ſi diſcerni. res aũt ſuas non videtur licitũ armis defendere cum alioꝝ offenſione. eo ti. ſuſcepimus. hec omnia Jo. cal. ſed in principio ſunt aliquãtulum abbreuiata. ¶ Nota tñ ꝙ ex hoc ꝙ papa dat licentiam clericis ꝙ interſint bello non tamen videtur ex hoc licere clericis vti armis niſi ad ſe defendendũ: non aũt ad occidendum aggrediendo nec etiã paganũ: ſed poſſunt tamen intereſſe ad hortandum alios. 23. q. 8. oĩ ⁊ c. ſequenti. Et ſi occiderent vel mutilarẽt etiã in bello iuſto ſunt irregulares: vt dicit Jo. d̄ lig. Dicunt etiam Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ poſſunt clamare capite ⁊ pugnare: ſed non occidere. Itē dicit Hoſti. ꝙ in bello iuſto clericus poteſt dare lanceam pugnanti ante conflictum: non autẽ in bello iniuſto. ¶ Item dicit Ray. in ſumma ꝙ vbi plures repiuntur in pugna in qua aliqui ſunt interfecti vel mutilati ⁊ neſcitur a quibus: q̄tum ad irregularitatẽ omnes cenſentur irregulares: ⁊ qui ſunt ex parte iniuriantium: ⁊ qui ſunt ex parte recipientiũ: ſi illi erant clerici: ⁊ ſic illicite mouerunt arma: di. 51. ſi quis poſt baptiſma. Sȝ archi. dicit. 23. q. ſi. ꝙ iſtud dictum Ray. quidam intelligunt quando clerici erant in culpa: ⁊ hoc apparet ex verbis eius dum dicit. Mouerũt arma quaſi voluntarie ⁊ ſine neceſſitate. nã ſi defenderent ſe vel ſocios neceſſarios: licet aliquis ad defendendũ ſit interfectus ex alia parte: reliqui non interfeciſſent nec interfectores iuuaſſẽt non eſſent irregulares: licet voluntatem occidẽdi habuiſſent: qꝛ lex ꝓmotionis factũ requirit. 15. q. i. ſiquis. c. ſi. Ipſe tamen archi. diſtinguit inter inferentem ⁊ repellentem vim vt repellens ex diſpenſatione ꝓmoueatur ⁊ toleretur in ſuſceptis: dum tamen conſtet non pcuſſiſſe eum: inferens: ſecus quia in culpa eſt: ar. 16. q. 3. porro. Nõ etiam archi. di. 36. ꝙ ſm Inno. ⁊ Hoſtiẽ. ſi quis percuſſit aliquem in iuſto bello: ſi non ſit inde mortuus. vel neminē ſuis ictibus occidat vel mutilet: non efficitur irregulariſ: etiam ſi alij feriant ⁊ occidant: ⁊ ſm goff. dũmodo non ꝓuocauerit eos: eo. ti. ſignificauit. Addunt Inno. et Ber. ꝙ ſi animo occidẽdi pcuſſit aliquẽ: lȝ non letaliter: ſed alij poſtea occidunt: eſt irregularis: quia auxiliũ morti p̄bet. Itẽ ſi clericus cõmodȝ baliſtã in bello ſiue iuſto ſiue iniuſto ⁊ ex hoc ſequatur mors: ẽ irregularis: qꝛ p̄ſtat cauſam propinquã morti: di. 50. ſi qs viduaȝ. Idẽ ſm guil. de mutuãte gladium vel enſem in bello ipo. Dicit etiã laud. vt allegat frã. de zab. in cle. ꝙ illos qui detrudũt hoĩes in carcerẽ ita artum ⁊ aſperum ꝙ incarcerati non viuũt vltra ſex vel octo menſes ꝓpter artatiõem carceris reputat exponentes tales ad hoc homicidas ⁊ irregulares. Hec. n. pena magis ẽ afflictiua q̄ȝ ſi ponerent̄ in patibulo: ⁊ hoc eſt ꝯtra p̄latos qui detrudũt clericos in gabia: vbi veriſimile ẽ ꝙ infra paucos dies morient̄. Fran. ⁊ zen. ⁊ henricus. Hec autẽ irregularitas homicidij quocunqȝ ⁊ quotienſcũqȝ ſit contracta ante baptiſmũ per baptiſmũ delet̄: di. 51. ſi quis poſt baptiſmũ ſm Inn. Goff. et guil. ſed poſt baptiſmũ per ſolum papam diſpẽſatur: quod etiã nõ facile facit: di. 50. miror. Idẽ per totum de mutilatione membri: de homicidio quo ad peccatum ⁊ penam habes in ſecũda parte.

¶ De irregularitate bigamie: ⁊ quomodo octo modis contrahitur. c. iij.

IRregularitatẽ etiam inducit bigamia que multis modis ꝯtrahitur. ¶ Primo quidẽ cum qs ſucceſſiue ⁊ diuerſis temporibus hȝ duas vxores ⁊ vtraſqȝ cognoſcit. 31. q. i. apiant. Si aũt alteram ñ cognouiſſet: puta qꝛ ante conſumationẽ matrimonij defuncta ẽ: non eſt irregularis ſm Tho. in. 4 di. 27. q. 3. ar. i. q. i. ad tertium. licet magiſter ſententiaꝝ aliter dicat: ſed non tenetur in hoc opĩo eius. ¶ 2° cum qs diuerſis temporibus hȝ duas vxores vnam de iure aliã de facto. puta contrahit cum ꝯſanguinea ⁊ vtrãqȝ cognouit. hic enim cenſetur bigamus ꝓpter intentionis affectũ cũ ope ſubſecuto: extra de biga. c. nuper. ¶ 3° quãdo plures hȝ eodem tpe vnam de iure aliam d̄ facto ⁊ vtrãqȝ cognoſcit: puta contracto matrimonio cũ vna ⁊ conſumato ꝯtrahit etiam cum alia: vel cum contrahit cũ duabus de facto: puta cum conſanguineis ⁊ cognoſcit eas: vt in dicto. c. nuper. eo. ti. ¶ 4° cum ꝯtrahit cum vidua ab altero viro cognita: ſecus ſi fuiſſet relicta virgo. 33. di. ſeriatim. ¶ 5° quando cõtrahit cũ corrupta ab alio ⁊ cognoſcit eam ⁊ hoc ſiue ſciuerit illã corruptã ſiue ignorauerit: di. 34. c. curãdũ. Sed ſi ipſe ſolus defloraſſet: ⁊ poſtea ꝯtraheret cuȝ ea: non cenſetur bigamus: di. 26. acutius ar. ex qui fi. ſint legi. c. tanta. ¶ 6° quando vxorem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cognoſcit propriam ſiue ſcienter ſiue ignoran/
ter poſtq̄ꝫ cognita eſt ab altero: di.34. itaqꝫ.
¶ Item ſi vir etiā accuſaret vxorem de adulte
rio: ⁊ pendente ea accuſatione ad preceptum ec
cleſie vir debitū redderet adultere: irregularis
eſt: qꝛ bigamus ſm Tho. Ray. ⁊ Hoſti. ¶ 7° cū
quis duxit vxorē vilem mulierē: puta ancillam
vel ioculatricē vel aliquā ex illis que publicis
ſpectaculis mācipant̄: lꝫ virginē: repellit̄ ab or/
dine: di.34. ſiqs viduā. ¶ 8° cū quis in ſacris cō
ſtitutus vel poſt ꝓfeſſionē factā in religione cō
trahit cū corrupta: ex̄ eo. a nobis. Rō aūt princi
palis quare bigamus ꝓhibet̄ ꝓmoueri eſt defe
ctus ſacramēti qui eſt in eo: qꝛ. ſ. ꝯiunctio cōiu/
galis ꝑ eū facta non pōt ſignificare illā ſpūalem
cōiunctionē xp̄i ⁊ eccleſie: q eſt vnus ſpōſus cū
eccleſia: q̄ eſt vna ſpōſa: nam cū diuiſerit carnē
ſuā in plures vxores n̄ ē vnus vniꝰ: di.26. acutiꝰ
Cōiūctio aūt fornicaria nō ſignificat illā ꝯiūctō
nē xp̄i ⁊ eccl̄ie: ſꝫ tm̄ cōiūctio ꝯiugal̄: iō q n̄ ꝯxit
ſꝫ fornicatꝰ eſt cū multis: nō cenſetur irregularis
¶ Hec autem irregularitas non tollitur per ba/
ptiſmum: ſicut irregularitaſ homicidij. rō eſt: qꝛ
ꝯhitur ex matrimonio: ⁊ baptiſmū n̄ ſoluit ma
trimoniū: di.26. deinde. Vn̄ q habuit vnā vxo/
rem an̄ baptiſmū ⁊ aliaꝫ poſt baptiſmū vel am
bas an̄ baptiſmū irregularis ⁊ bigamus eſt: di.
26. acutius ē. Exuit̄ aūt bigamus oī̄ ꝑuilegio
clericali ⁊ addit̄ foro ſeculari nō obſtante con/
ſuetudine: ⁊ eis ſub pena excōis inhibitū eſt de/
ferre tonſurā: ex̄ eo. alıcationis. li. vi. Solus aūt
papa diſpenſat cū bigamis n̄ eps̄ ſm tho. ⁊ Jo.
an. ex̄. eo. dicto. c. ¶ Quidā dixerunt ꝗ nec pa/
pa pōt: qꝛ ꝯ doctrinam apl̄i: ſed dicūt tho. ⁊ pe.
ꝗ papa nō pōt diſpenſare in doctrina apl̄orum
q̄ꝫtum ad ea que ſūt de iure naturali ⁊ ea q̄ ſunt
de nc̄citate ſacramentoꝝ ⁊ fidei: ſed in alijs pōt
cū habeat eandē poteſtatē eccl̄ia nūc ſicut ⁊ tūc
ꝗ aūt obijci poſſet decretalis: ex̄ eo. nuꝑ. Sol/
uit tho. dicens: eandē difficultatē eſſe in diſpen
ſando cū eo qui ꝯxit cū pluribus de facto: ſicut
ſi ꝯtraxiſſꝫ d̄ iure: vult papa ibi oſtendere: ⁊ iō
nō dicitur diſpēſare: nō qꝛ non poſſit diſpēſare
vbi etiā dicitur nō poſſe: qꝛ nō ꝯſueuit diſpēſa/
re ⁊ ſi poſſit: ſed ſi diffuſius vis videre de biga/
mia: hēs in ſūma confeſ. li. iij. c. 2. ꝑ totum.

¶ De irregularitate ꝓpter illegitīationē. c. iiij.

Irregularitatē eti

am inducit illegitimatio: rō autē quare
tales ꝓhibētur a ꝓmotione ⁊ ſm Ray. qꝛ taleſ
reputant̄ viles ꝑſone. Dignitaſ aūt clericatus vi
libus ꝑſonis dari nō ꝯuenit. ¶ 2° etiam ad dete
ſtationē paterni ſceleris: nec ē incōueniens vnū
puniri ꝓ alio: vt filiū pro peccato patris: pena ta
men tpali: nunq̄ꝫ aūt eternali: vt. 1. q. 4. ꝑ totum.
¶ 3° qꝛ tales ſolent eſſe imitatores paterni ſce/
leris et intēꝑati moris. 56. di. ſi gens. ⁊ in glo. ſū
maria in principio di. Et q̄ꝫuis aliq̄n reꝑiantur
hiꝰ viri valde induſtrij ⁊ virtuoſi: ⁊ ex hoc red/
dātur laudabiles magis: di. 16. nunq̄ꝫ: tm̄ iura ad
aptantur ſm ea q̄ vt inꝰ pluribus accidunt: in di/
gnitatibus tm̄ ſecularibus tales n̄ ſemꝑ repellū/
tur. ff. de decur. l. ſpurij. Illegitimi etiam ſm iu/
ra hereditare nō poſſunt: qḋ ſtatutum eſt in fa
uorem matrimonij: ⁊ vt dicit pe. de ancha. ſi fie
ret in aliqua ciuitate ſtatutū ꝗ illegitimi poſſet
hereditare nō valeret: qꝛ eſſet ꝯtra bonos mo/
res ⁊ nutritiuū luxurie: tm̄ quo ad deū ⁊ virtutū
opera nil nocet illegitimatō: ſi in ſe bonus ſit: vt
diffuſe habes: di. 56. c. naſci cū. 5. c. ſequentibus.
Dicitur aūt illegitimus qui nō eſt natus de legi
timo matrimonio: vel qḋ reprobat̄ legitimum
ſm Ray. ex̄ eo. c. cū inter. Vn̄ ſi vir ⁊ mulier cō
traxerint in facie eccleſie bona fide credētes ſe
legitime copulatos cū tamen nō eēnt: puta pro/
pter impedimentū ꝯſanguinitatis: vel etiā ſi al/
ter eoꝝ tm̄ hoc credebat. ſ. legitimam copulatō
nem: puta qꝛ contraxit cū eo quē neſciebat ha/
bere aliā vxorem: talis reputat̄ legitimus: ⁊ vti
qꝫ parenti ſuccedit: ex̄ eo. ex tenore. ſecus ſi clan
deſtine cōtraxiſſent: qꝛ tunc videt̄ fuiſſe ignorā
tia affectata: ⁊ multomagis ſi contraxerūt publi
ce ſcientes impedimentū ambo: ex̄ de clandeſt.
deſpon. c. cū inhibitio. ſm tho. ⁊ pe. ¶ Itē dum
quis ignorat ſe illegitimū cum ſit ſm Hoſti. ꝓ
babilis ignorantia excuſat eū: ar. C. de teſtamē/
tis. l. i. vn̄ durante tali ignorantia nō peccat faci
endo ſe ꝓmoueri vel hereditatē adeundo: ſꝫ cū
ſcit ſufficienter q̄ꝫuis alijs occultū eſſet ⁊ diſpē/
ſatione indiget: quo ad ordinē ⁊ dignitatē ⁊ he
reditatem dimittere dꝫ: q̄n̄ pater etiā neſciebat
illū. ſ. eſſe legitimū. vtruꝫ aūt in hac materia de/
beat filius credere matri: dicit Hoſti. prima fa
cie credendū eſt: ar. ex̄ de ꝓſūp. c. afferte. ſꝫ tm̄ n̄
cogitur ad hoc. ſ. credere. C. de teſtamētis. l. neqꝫ
ꝓfeſſus. Qualitas aūt matris ⁊ cōuerſatio eius
cū alijs circūſtantijs plus vel minus videtur ꝗ
habeat inducere talē filium ad credendū. Legi/
timatur aūt quis tripliciter. ¶ Primo mō per ſe
quens matrimoniū: puta cū quis ꝯhit cum illa
ex qua an̄ matrimoniū habuit filios: etiaꝫ ſi ille
vel illa anteq̄ꝫ ſumeret talē in ꝯiugem prius cuꝫ
altero contraheret: qꝛ poſtea moreret̄: ⁊ hoc eſt
veꝝ ſi illa tūc poterat illi eſſe vxor: q̄n̄ de ea ha
buit filios: qꝛ. ſ. vtq̄ꝫ ſolutꝰ erat: vn̄ natꝰ de adul/
terio vel inceſtu ꝑ iſtū modum legitimari n̄ pōt
ex̄ eo. conqueſtus. ⁊ hec legitimatio valꝫ vt ſuc
cedere poſſet in oīb9 bonis parentū: in auten.
quibus mo. effi. na. legi. §. q̄n̄. valet etiā ad ha/
bendū dignitatē ⁊ ordinē. ¶ 2° modo ꝑ ſpecia/
lem indulgentiā pape. ex̄ eo. ꝑ venerabilē. ⁊ hec
legitimatio valet ad hoc vt talis valeat ꝓmoue
ri ad oēs ordines ⁊ dignitates eccleſiaſticas
vbiqꝫ terraꝝ: valet etiā ad ſucceſſionē bonoꝝ
parentū ⁊ ad oēs actus legitimos ſeculareſ in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

terris eccleſie ſubiectis tpaliter. Si autem fiat
ꝑ epm legitimatio: valebit ad hoc vt minores
ordines poſſit ſuſcipere ⁊ beneficium ſine cura
vbicunq; ⁊ ad ſucceſſionē bonoꝝ ⁊ actus legiti
mos ſeculares in terris tpaliter eccleſie ſubiectiſ
⁊ etiā alijs terris q̄ztū ad ea ꝑ que n̄ fieret alteri
ꝑiudiciū: ⁊ multomagis ad hoc valet legitiatio
ꝑ papā: ſ; in his ꝑ que fit alteri ꝑiudiciū: puta ꝙ
ſuccedant ab inteſtato n̄ valet legitimatio nec ꝑ
papā nec ꝑ epm in terris que ei tpaliter n̄ ſubſūt
hoc ſm Inno. ⁊ ber. ſup. c. ꝑ venerabilē. ¶ 3° mō
legitimat qs ꝑ leges tpales ⁊ ſeculares ſm. ſ. mo
dos in eis traditos q reduci pn̄t ad tres. ¶ Pri/
mus ē ſi pater filiū naturalē offerat curie impa/
toris efficiaturq; curialis: in autl. quibuſ mo. eff.
na. le. §. ſi qs igitur. coll'. 8. Idez ſi offerat eū cu/
rie ciuitatis de q̄ vel de cuius vico ſit oriūdus:
inſti. de nup. §. ſi. ¶ Secūdus modus ē ſi pater
decedēs ab inteſtato filiū naturalē noīet legiti/
mū heredē ⁊ ipē poſtea teſtm̄ offerat ꝑncipi: ul'
ſi pater in inſtrumēto ꝑ publicā manū ꝯfecto ul'
alio ſcripto cū ſubſcriptione triū teſtiū eū filium
nomiet nec adiecerit naturalē: vt in autl. vt lice.
ma. ⁊ aui. §. ad hoc. ¶ Tertius modus ē ſi nullo
filio legitimo exn̄te ipē naturalis filius ſeipm of
fert curie: vt in autl. qui. mo. na. le. effi. §. i. hec le
gitimatio ꝑ leges facta v; ad tpalia ⁊ ſecularia q̄
ad ſucceſſionē ⁊ dignitatē in terris tm̄ ſubditis
ꝑſti legitimātis: ⁊ in alijs vbi n̄ fieret aliis ꝑiu/
diciū ad ordinē vel dignitatē eccleſie n̄ ſe extē/
dit. Inno. ⁊ ber. Diſpēſat aūt illegitimus tripli/
citer: vno mō ꝑ ingreſſū religionis approbate ⁊
hoc q̄ ad oēs ordines: di. 56. c. i. ſm Ray. ⁊ glo.
ſūmmariā: ſ; ad ꝓlationes: vtputa prioratū etiā
in ipa religione vel alias dignitates ſine diſpēſa
tione talis ꝓmoueri n̄ pōt: vt in dicto. c. i. Et nō
ꝙ magiſter ordinis ꝑdicatoꝝ pōt diſpenſare cū
ceteris fratribus ordīs ſui ſup defectu natalium
vt poſſint oēs ordies ⁊ ad ꝓlatus ordīs ꝓmo
ueri: niſi fuerint ꝓcreati ex adulterio vel inceſtu
vel regularibus. Alexāder. deuotiōis: ſ; ex alio
ꝑuilegio. ſ. Io. xxii. pōt diſpēſare ī illo nūero cū
oībus genitis de ſoluto ⁊ ſoluta: etiā ſi eēnt pa/
tres eoꝝ ſacerdotes: vt. ſ. ꝓmoueant' ad ordineſ
⁊ ꝓlatus ꝯuentuū. Alexāder. deuotionis. ¶ 2°
diſpēſari pōt ꝑ epm ⁊ hoc q̄ ad ordines minoreſ
tm̄ ⁊ ad bn̄ficiū ſine cura: quo aūt ad alia diſpē
ſari nō pōt. ¶ 3° fit diſpēſatio ꝑ papā ⁊ hoc n̄ ſo
lum q̄ ad ordines: ſ; etiā quo ad oēs dignitates
⁊ ꝑſonatus: ex̄ eo. c. is qui. li. vi. Diſpēſatio autē;
aliqn̄ fit circa tales minores vt. ſ. ordinent' ⁊ in
ſtituant' in eccleſijs alijs a paterna: dico ſi ſūt fi/
lij ꝑſbyteri al's non in quibuſcunq; eccleſijs: ex̄
eo. c. ꝑn̄tium. aliqn̄ maior: vt. ſ. inſtituant' in pa/
terna: aliquo tm̄ medio: ex̄ eo. ex traſmiſſo. aliqn̄
maria: vt in paterna nullo medio. Et nō ꝙ cū;
diſpēſatur illegitimus a papa q̄ ad ordines ⁊ bn̄
ficium eccl'iaſticū: nō ꝓpter hoc intelligit' ꝙ poſ
ſit ꝓmoueri ad ꝑſonatū vel rectoriā ad quam ꝑ

electionem ꝓcedi ꝯſueuit: ex̄ de preben. c. ſi. ſed
bn̄ ad eccleſiam parochialē; poterit ꝓmoueri.
Itē ſi a papa obtinuit diſpēſationē illegitimus:
⁊ poſtea īpetrauit ꝙ duo aut plura bn̄ficia poſ/
ſit habere tacuit aūt ꝑdictū defectū: non v; hec
ſecunda gratia: ex̄ eo. ſi is qui li vi. Itē nō ꝙ filij
ſacerdotū q̄s ipi ſuſceperūt de legitīa vxore āte
ſacꝝ ordinē; ſm Ray. ⁊ alios ꝓmoueri pn̄t ad
oēs ordines ⁊ dignitates: cū legitimi ſint: niſi in
illa eccleſia in q̄ patres eoꝝ īmediate fuerūt pre
lati vel canonici: vbi n̄ pn̄t canonizari vel ꝓmo
ueri: ex̄ eo. ad hoc. Goff. etiā dicit ꝙ cū pater ha
buerit ꝑſonatū vel vicariā perpetuā in aliq̄ ec/
cleſia: filius īmediate ipm vel ipam habere non
pōt: ex̄ eo. qm̄. Itē ſi pater habuit ꝑſonatū: filius
n̄ pōt habere vicariā nec ecōuerſo: ex̄ eo. micha
el. Et ſi filius diſpēſatiue ſuccedat patri: frater
iſtius bn̄ poterit ſuccedere fratri: vt ponit hoſti.
q2 in hoc n̄ ſuccedit patri īmediate. S; ſecus ſi
prius habuiſſet ipam eccleſiā de facto. ¶ Por/
ro ad nepotes hec ꝓhibitio nō extēdit' ſm ray.
goff. ⁊ hoſti. Ordinati vo in ſacris. ſ. ſubdiacōa
tu ⁊ ſupra ſi ſuſcipiāt filios ex vxoribus: cū qui/
bus an̄ ordinationē ꝯtraxerāt: taleſ filij legitimi
ſunt: ſi vxores ꝯſenſerūt ꝙ viri ordinarent' vel
ſciētes hoc n̄ ꝯdixerūt. 32. di. ſeriatim. S; ſi or/
dinati fuerūt inuitis vxoribus ⁊ ignorātibus le
gitimi cenſent' ⁊ n̄ indigēt diſpēſatōne: aliqui tm̄
dicūt ꝙ indigēt etiā tales diſpēſatōne. Greci tm̄
ſacerdotes: q2 licite vtunt' matrimonio ꝯtracto
an̄ ſuſceptionē ſacramentoꝝ: nā in ſacris ꝯhere
n̄ pn̄t nec licuit a tpe apl'oꝝ: di. 32. ꝑ totū. iō filij
quos generāt de vxoribus ſuis dū ſūt in ſacris
legitimi ſunt: ⁊ idem iudiciū ſicut de alijs legiti
mis.

¶ De irregularitate ꝓpter va/
ria vitia corporum. c. v.

Irregularis eſt cor
pore vitiatus. i. mutilatus vel debilita/
tus in mēbris: talis ꝓhibet' ꝓmoueri: aut ꝓpter
inhabilitatē ad officiū exequēdū aut ꝓpt' defor
mitatē ad alioꝝ ſcandalū tollendū. Pro cui' de
claratione nō diſtinctionē: aut qs ē mutilat' vel
ꝑuatus mēbro magno ⁊ manifeſto qđ. ſ. inducit
nōbilē; deformitatē: vt priuatio naſi ⁊ hi'. vel
īhabilitatē ad exeq̄ndū officiū: vt ꝑuatio man'
⁊ hi': ⁊ tūc quacūq; ō cā ſit mutilat' ſeu ꝑuat' iu
ſta vel iniuſta naturali vel accidētali: impeditur
a ꝓmotione: ⁊ deijcit' ꝓmotus cū tali defectu: ſi
aūt erat iā ꝓmotus qn̄ ſupuenit talis defectuſ: ſi
n̄ ꝑ hoc reddit' nimis deformis: pōt exequi illa
officia ad q̄ n̄ impedit' ꝓpter illū defectū: puta ſi
factus ſacerdos amiſit viſū: miſſa; celebrare nō
poterit: vel al's in altari miſtrare: ſ; poterit audi
re ꝯfeſſiones ⁊ ꝑdicare: a bn̄ficio etiā n̄ remoue
bit': ſi ſine cl'pa ſua incidit in defectū: q2 n̄ d; ad
di afflictio afflicto. 7. q. i. cū; percuſſio. dabitur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tamen ei coadiutoꝛ ſi tale beneficiuꝫ eſt cui ipſe
deſeruire non poſſit: extra de cleri. egro. c. 3. Aut
quis mutilatus vel priuatus mēbꝛo paruo vel
occulto: ꝛ tunc ſubdiſtingue: qꝛ aut ſponte ꝛ ſi/
ne iuſta cauſa: vt ex indignatione vel impatien/
tia vel ſuperbia: aut ex iuſta cauſa vel inuitus. ſi
pꝛimo mō: tunc indiſtincte in quocunqꝫ mēbꝛo
ſiue a ſe ſiue ab alio repellitur a ꝓmotione: ꝛ de
ijcitur iam ꝓmotus etiam ſi putabat ſe obſequi
um pꝛeſtare deo caſtrando ſe: extra eo. ſignifica
uit. ꝛ ſm Inno. idem etiā eſt ſi non totum mem
bꝛum amiſit ſed partē membꝛi que defoꝛmita/
tem generaret: vnde ſcandalū eſſet: extra eo. c. i.
vel inhabilem redderet ad officium exequēdū
extra eo. tho. ſecus in alijs: vel etiam ſi dentem
ſibi excuteret. Si aūt ex iuſta cauſa ꝛ ſponte: pu
ta ꝓpter periculum lepꝛe ne totū coꝛpus infice/
ret fecit ſibi amputari membꝛū occultum vt vi
rilia: vel manifeſtum paruū vt digitum non ne/
ceſſariū. ſ. ad ſignum crucis faciendum: vel ipſe
met hoc ſibi fecit cum eſſet bene pitus in chiro/
gia: talis nec repellitur a ꝓmotōne nec deijcitur
ꝓmotus. Idem iudiciū ſi inuitus: puta ſi ab ini/
micis caſtratus eſt: vel etiā ſit natus: vel etiam a
caſu in tale quid incidit dando operam rei lici/
te: puta dolando lignum abſcīdit ſibi partē mi/
nimi digiti: in oīnibus hiꝰ non repellitur: nec eſt
neceſſariū ſm hoſti. ꝛ glo. di. 56. ꝙ talis caſtratꝰ
teſticulos ſecū deferat: vt dicunt vulgares: ſꝫ ſi
dando opam rei illicite a caſu amiſiſſet mēbꝛuꝫ
talis repellitur a ꝓmotione: ſed ſi membꝛū vel
ps membꝛi eſſꝫ que generaret modicā defoꝛmi
tatē: talis ex miſericoꝛdia toleratur in ſuſceptis
ſ. per diſpenſationē epi. hec ex dictis Ray. guil.
Inno. ꝛ ber. ꝛ trahuntur ex di. 56. ſiqs abſcide/
rit. ꝛ in alijs. c. extra eo. ſignificauit. Ꝯtum ad q̄
dam pticularia ꝛ determinata coꝛpis vitia. Nō
ꝙ claudum admittit ꝯſuetudo: niſi talis ſit ꝙ ſi
ne baculo ad altare non poſſit ſtare: ar. de cōſe.
diſ. i. nullus. ꝛ diſ. 45. c. diſciplina. Cecitas vnius
oculi tm̄ repellit a ꝓmotione ſm archi. qđ ꝓbat
p. c. ſi euangelica. di. 45. gibboſus nō repellitur
a ꝓmotione niſi ſit nimia defoꝛmitas vel debili
tas. hn̄s ſex digitos in pede indubitāter ꝓmo/
uet̄ etiam ſm hoſti. ſi habeat in manu vel ſi ha/
bet digitos ꝯiunctos: dūmō ex his non ſit impe
dimentū in vſu membꝛi. ff. de edil. edic. l. item
ꝯſilius. Leꝓſus pplo celebꝛare non dꝫ ꝓpter
ſcādalum: ſed ſi non ſit nimis defoꝛmis non eſt
ꝓhibēdus priuatim celebꝛare vel etiā leꝓſis:
non aūt ſanis. Vinum oīno non bibens ad ſacer
dotem ꝓmoueri non pōt: cū opoꝛteat celebꝛan
tem ſumere ſanguineꝫ ſub ſpecie vini. z. q. 7. ipi
apli. Maculā habens in oculo n̄ repellit̄ a pꝛo/
motione niſi nimiā inducat defoꝛmitatē: quod
ꝯſiderare eſt in arbitrio plati: extra de coꝛ. viti.
cum de tua. Sꝫ ſibi ſuffraganeoꝝ ꝯſilium requi
rē mandat̄: ꝛ quod ſibi viſum fuerit exequatur
metropolitanus: vbi nōnt Vin. ꝛ ber. ꝙ ſine cō/
ſilio illoꝝum ſup macula nil diſponere dꝫ: alr̄s n̄
valet: ſed hoſti. hoc non appꝛobat: q̄uis. n. cōci/
liū archiō. archiepm inſtruat ꝛ ipo irreqſito nil
expediri debeat: n̄ tn̄ hꝫ neceſſe eps ipm ſequi:
vt notari ꝯſueuit: ex de elec. c. cū in veteri. 55. di.
ſtudeat. Nu dicas ꝙ cū apl̄icus in p̄dicto. c. mā
det ꝓcedi cū ꝯſilio ſuffraganeoꝝ: ſi abſqꝫ cōſilio
ipoꝝ ꝓcedat: nō valebit: vt in dicta decretali cū
in veteri. Si aūt requiſito ipſoꝝ conſilio hoc cō
ſiliū ipſoꝝum non ſequat̄ bn̄ valebit: extra d ar
bi. c. cum olim. ſed ſecus dici pōt: ſi diceretur in
mandato de ꝯſilio ſuffraganeoꝝ ꝛc. videt̄. n. pa
pa artare tunc metropolitanū vel alium cui ſcri
bit vt ſequaturꝰ ꝯditionem ꝛ induſtriā perſone
ſiue perſonaꝝ: ꝛ multo magis ſi diceret̄ in man/
dato: vt n̄ fiat ſine cōſilio talis vel taliū: hec oīa
de macula nōt archi. di. 49. huic etenim ſuper
verbo albuginem habens in oculo.

¶ De furioſis lunaticis caducis ꝛ demoniacis di/
cit guil. ꝛ gl. di. 33. ſup. c. cōiter ꝙ nullus taliū ꝓ
moueri debeat etiam poſtq̄ꝫ liberati fuerint. Si
aūt ſint iam ꝓmoti: tunc aut ſunt oīno ex toto li
berati a p̄dictis paſſionibus aut non: ꝛ in pmo
caſu poterūt exequi officiū ſuum: q̄to autē tem
poꝛe expectari debeat ad ꝓbandum tales: vtrū
ſint liberati ꝛ qualiter: q̄uis diſ. 33. c. cōiter dica
tur ꝙ p annum. ꝛ alibi dicat̄ per triginta dies. 7
q. z. c. ſi. tn̄ dici pōt ꝙ eſt arbitrarium tēpus ꝓba
tionis penſatis ꝯditionibus moꝛbi ꝛ pſone. Si
vero nō oīno ex toto ſunt liberati: tunc aut fre/
quēter aliqua dictaꝝ paſſionū vexat eos aut ra
ro: ꝛ ſiquidem frequēter: oīno debent ceſſare ab
officio miſſe. 7. q. z. in litteris. ſi raro: tūc aut cū
ſpume iactatione ꝛ vocis ꝯfuſione: ꝛ ſic debent
abſtinere: aut raro ꝛ ſine hiꝰ expumatione ꝛ cō/
fuſione vocis: ꝛ tunc nō ꝓhibētur ab officio miſ
ſe: dum tn̄ habeant iuxta ſe aliū ſacerdoteꝫ: vt ſi
ille cadat vel deficiat iſte ſuppleat. 7. q. i. illud.
Quidam tamen hoc non admittunt de demo/
niacis dicentes ꝙ oīno oꝫ eos eſſe liberatos.

¶ De quibuſdā alijs irregularitatibus. c. vi.

SVnt et quedā alie

irregularitates que qꝛ cōiter non ita cō
tingunt bꝛeuiter expediemus in ſingulis. §. vnā
tangēdo in iſto. c. pꝛima eſt hereſis ex qua poſt
vulnus ſanatū. i. eius remiſſionē remanet cica/
trix. ſ. irregularitatis: vt. dicitur. i. q. i. ventū. vnō
ꝓhibet̄ a ꝓmotione ꝛ deijcitur ꝓmotus. Si au
tem reuertatur ad fidē veritatis poſt abiuratio
nē hereſis recipiūtur de iure cōi ad laicaꝫ cōio/
nem poſtq̄ꝫ fuerint recōciliati. i. q. 7. c. daibertū.
ꝛ circa eos fit quadruplex diſpēſatio. Quādoqꝫ
quidem ſemiplena: vt. ſ. ſolum recipiātur in oꝛ/
dinibus ante hec omnia ſuſceptis. i. q. i. ſiqs he/
retice. Quandoqꝫ plena: vt poſſint ſacerdos fie/
ri. i. q. 7. conuenientibus. Quandoqꝫ plenioꝛ: vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſcilicet poſſint eſſe epi.12.di.nos conſuetudines. Quādoqꝫ pleniſſima: vt.ſ. ꝓmoueri poſſint etiā ad ſupiores dignitateſ.23.q.4.ipa pietas. De hereſi q̄ſtum ad excōicationem habes ſupra ti.i.c. de ipſa. q̄ſtum ad peccatū habes.ꝭ.in 2ª parte.c. Solennis penitētia inducit irregularitatem: di. 50.c.ex penitētibus. Hec penitētia fieri dꝫ cum illa ſolēnitate que habeť di.50.in capite. ⁊ imponiť tm̄ ab epo vel de eius mādato: nec imponiť clerico niſi dpoſito: ⁊ quia hec hodie non eſt in vſu: ideo breuiſſime tangā de ea. Ratio autem quare impedit ꝓmouendū eſt quia nō ſunt digni ſuſcipere vaſa ſacramētoꝝ qui dudū fuerūt vaſa vitioꝝ: di.50.illud.ñ enim imponitur talis penitētia niſi ꝑ crimine vulgatiſſimo ⁊ enormi qđ totam ciuitatem cōmouet. ¶ Secunda ratio ē ꝓpter ſcandalū populi qui ſcit crimen eius: di. 50.de his. ¶ Tertia rō eſt timor ne iteꝝ labātur qui timor ď ꝯſuetudine priſtina ſurgit di.61.in ſacerdotibus. ¶ Quarta rō: quia non haberet frōtem reꝑhendendi alios: di.25.primum. Ray.⁊ tho.in.4. pōt autem cum eis in mīoribus ordinibus ꝓpter neceſſitatē vel vtilitatē eccleſie diſpenſari: di.50.placuit. et hoc per epm̄ ex quo ñ eſt ei ꝓhibitum. publica aūt penitentia non inducit irregularitē. hec etiam ſm̄ Ray. iniungi pōt etiam ꝑ confeſſorem. ⁊ eſt cū iniungitur alicui vt vadat pegrinando ꝑ mundum cum baculo cubitali ⁊ ſcapulari. ¶ Dilatio baptiſmi vſqꝫ ad egritudinē quem tunc ſuſcipit timore mortꝭ inducit irregularitatē: di.50.ſi quis. Rō huiuſ ē qꝛ nō preſumitur vere contritus: vt per hanc penam hoīes inducerētur non negligere ꝓpriam ſalutē: nec tollitur iſta regularitas ꝑ baptiſmum qꝛ baptiſmus ita dilatus inducit eam: idem aūt non opatur ꝯrios effectus: ex de baptiſmo.c.maiores. ſecus tamen eſt de eo qui diſtulit cōionē vſqꝫ ad talem terminū: qꝛ hic non repellitur ab ordine: di.50.is vero. Pōt tamē talis qui ſic diſtulit baptiſmum in duobus caſibus ꝓmoueri. ¶ Primus ſi poſt baptiſmū fides ⁊ vita eius ꝓbabilis apparuerit. ¶ Secūdus ſi raritas clericoꝝ hoc exegerit: di.50.ſiquiſ. Iterata ſuſceptio ſacri imprimentis characterē vt baptiſmi cōfirmatōnis ⁊ ordinis inducit irregularitatē: di.50. ꝯfirmandū. de ꝯſecra.di.4.qui bis. ⁊ di.5.idem i.q.i.qꝫ quidam. ⁊ ſi ſcienter rebaptizati ſunt vel reconfirmati vel reordinati vel etiā ignorāter: ſꝫ poſt ſcitum ratū habuerunt abſqꝫ diſpēſatione pape ꝓmoueri non pn̄t: ſecus ſi ignorāter vt infantes vel vt coacti: abſolute enim pn̄t huiuſmodi ꝓmoueri de iure: ſed ſm̄ alios q̄ꝫ tutius ē dicere cū diſpenſatione: de ꝯſe diſ.4.eos quos. Ubi aūt quis ꝓbabiliter dubitat de ſuſceptione hꝰ ſacramentoꝝ ⁊ nō leuiter ⁊ temerarie: ⁊ propter hoc ſuſcipit aliqđ dictoꝝ ſacramētoꝝ facta prius diligenti inquiſitione ſup hoc ad inueniēdum veritatē ⁊ non inuenta ſuſcipit: nō ꝓpterea efficitur irregularis q̄ꝫuis alias ſuſcepiſſet: qꝛ nō

putatur iteratum quod neſcitur eſſe factum: di. l.c. diuortiū. ⁊ dꝫ dicere in forma cū dubitatur: ſi nō es baptizatus ego te baptizo ⁊c̄. ſi nō es cōfirmatus ⁊c̄. Rō huius ē: ꝓpter iniuriam factaꝫ ſacramētis que eſt in hoc qꝫ ſacrm̄ nō eſt iterandū ꝓpter effectū indelibilē characteris iterati. Curialis etiā cenſetur vt irregularis ⁊ ꝓhibetur ordinari: niſi ſit abſolutus a curia: di.51.c.i. ⁊ ſequenti. Et diciť curialis hic ſm̄ Ray. large oīs q quacūqꝫ ꝯditione obligatus ſemꝑ ē curie alic̄ ptātis publice hn̄s honeſtū officium vel inhoneſtū: vt iudices aduocati milites hiſtriones et huiuſmdi. Rō huius ꝓhibitionis ē: tūꝫ qꝛ qn̄qꝫ tales repetūtur ⁊ in eccleſia ꝑturbanť. tū qꝛ preſumiť contra eos qꝫ nō cā deuotionis tranſeant ad clericatū: ſꝫ vt fugiant rōcinia dn̄oꝝ ſuoꝝ: di. 53.legem. Qui aūt ex ꝑdictis aliqđ miſteriū prebuerūt in cā ſanguinis etiā abſoluti a curia promoueri nō pn̄t.46.di.clericus. Silr̄ ſi in turpi ⁊ inhoneſto officio: vt hiſtriones: de ꝯſe.di.2.ꝑ dilectiōe. Obligatus alteri ad rōcinia pōt quis eē tripłr. ¶ Primo ſi ē obligatus reipublice: ⁊ ſiquidem ē obligatus ad hoc ex adminiſtratiōe quā geſſit: ꝓmoueri non dꝫ ante redditā rōnem: diſ. 51.preterea. ſꝫ ſi al's eſt debitor reipublice: nō ꝓhibetur. C.de epi.⁊ cle.quiſqs. ¶ Secūdo ſi eſt obligatus alicui pſone ſeculari nō miſerabili: qꝛ ſ.geſſit adminiſtrationē eius: vt tutor curator ⁊ ꝓcurator: ⁊ talis ꝓmoueri non pōt: niſi finito officio adminiſtrationis.21.q.3.c.i. Finita autē adminiſtratione ſi adhuc ſit obligatus ad rōciniū et moueť ei qđ de dolo: non pōt ꝓmoueri an̄ deciſam litē: di.81.tantis. debet tn̄ taxari tēpus infra quod queſtio decidať. Silr̄ etiam ſi queſtio ei non moueret ⁊ manifeſtū ſit eū teneri de dolo: debet ep̄s ex officio ſuo eū repellere ſicut quēlibet criminoſū ſeu infamē.7.q.i.infamis. al's nō ꝓhibeť ordinari. ¶ Tertio ſi ē obligatus ex adminiſtratiōe ꝓ perſona miſerabili ſeculari: vt viduis ⁊ pauperibus cecis pupillis ⁊ hꝰ. vel pſona eccleſiaſtica: ⁊ talis nō impediť a ꝓmotione ſi aliud nō impedit: vt ſi eſſet manifeſtus dolus in admīſtratione vel aliquid aliud: qꝛ ad adiuuandū talem quilibet teneť: di.86.peruenit. ⁊.16. q.i.monachi. Ray. ¶ Hermofrodritus ē irregularis: ⁊ diciť huiuſmōi ille qui participat de vtroqꝫ ſexu.ſ.maſculino ⁊ feminino: hic repellitur a ꝓmotione ꝓpter deformitatem ⁊ monſtruoſitatem: ar.di.36.illiteratos. talis ſi magis vergit in ſexū maſculinū q̄ꝫ femininū: q̄ꝫuis ordinari non debeat nec ordinatus miniſtrare: tn̄ ſuſcipit characterem: ſed ſi magis vergat in ſexū femininū q̄ꝫ maſculinū: vel etiam ſi equaliter participat ď vtroqꝫ non ē ſuſceptiuus characteris ſm̄ Guil. ⁊ multo magis femina ordinis nō ē ſuſceptiua. dicitur autem mulier preſbytera: di.32.preſbyter. nō qꝛ habeat ordineſ ſacerdotis: ſed quia vxor ſacerdotis ⁊ diaconiſſa: qꝛ dicit omeliam euangelij. Seruus quocūqꝫ genere ſeruoruꝫ ordiari

non debet: niſi prius ↄſecutus fuerit plenariaꝫ
libertatē:di.54.c.i.2.ꝛ.3. Ratio huius eſt clerica
lis dignitas ꝛ ſeruilis vilitas:extra d̄ ſer. nō oꝛ.
ſeruoꝝ in fi. Si aūt ſeruus fecerit ſe ꝓmoueri ne
ſciente dn̄o vel ſciēte ꝛ ↄtradicēte. ſi oꝛdinatus
fuerit ī minoꝛib' reducit̄ in ſeruitutē: vt.54.diſ.
nulli. Si oꝛdinat' fuerit ad ſubdiaconatū vl' dia
conatū: opoꝛtet q̄ det aliū loco ſui vel ꝓcuret
redemptionē ſuā ꝑ aliquā ꝑſonā:di.54.ex anti
quis.extra de ſer.nō oꝛ.miramur. Si in ſacerdo
tem ſit ꝓmotus:remanet qdē in oꝛdine ſuo red
dito peculio ſi qd̄ hꝫ dn̄o:ꝛ ſi nō hꝫ debet ꝓcu
rare redemptionē ſuā: q̄ ſi nō pōt ſeruire tenet̄
dn̄o ſuo in ſeruitute: tn̄ ↄuenientib' ſacerdotio
vt officiādo ei ī miſſa hoꝛis ꝛ huiuſmōi:di.54.
frequēs.q̄ ſi nollet ſeruire deponēd' eſt. Tēpus
aūt infra qd̄ dn̄s ſuus pōt eū repetē ē tp̄s vnius
anni a tp̄e noticie huius.17.di. ſi qs incognit'.
Si vero ſeru' ꝓmot' ē dn̄o ſciēte ꝛ n̄ ↄdicēte eo
ipſo ingenu' fit:di.54.ſi ſeruus.ꝛ hoc veꝝ eſt ad
quēcūqꝫ oꝛdinē fuerit ꝓmotus.ſm Inno.goff.et
Ray. Et nō q̄ ſeru' eccl'ie liberat' ad hoc tenet̄
ēt ſi nō cēt vel fuiſſet exp̄ſſū ī ſui manumiſſiōe
vt nō īiuriet̄ eccl'ie nec accuſꝫ eā nec teſtificet̄ ↄ
eā.di.54.q ex famul'. al's reuocat̄ ī ſeruitutē.12.
q.2.diaconi.ꝛ ſm q̄ſdā ēt ad opas honeſtas:vt ī
dicto.c.n̄ tn̄ tenet̄ eccl'ie ꝑpetuo ſeruire ī officio
cl'icali:niſi ī manumiſſiōe ꝛ ī oꝛdinatiōe fuiſſet
expreſſū: extra eo.ꝛ ſi libenti'.ſꝫ ſuo ꝓuate ꝑſo
ne liberato vt ꝓmoueat̄ nō pōt dn̄s ſibi retinere
aliq̄s opas ī q̄bus teneat̄ ei. di.54.c.i. niſi ſpūa
les. qd̄ exp̄mi dꝫ ſi hoc vult pron' ī ſui mānumiſ
ſione ꝛ poſtea declarari ī oꝛdinatiōe ſm Hoſti.
ꝛ ſi ꝓmot' nolet ī hi' ſeruire nō reuocabit̄ ī ſui
tutē:ſꝫ degradabit̄ ſi ē fact' ſacerdos ſm Inno.
Ray.ꝛ goſ. Itē nō q̄ cuꝫ oꝛdinat' reſtituit̄ dn̄o
ſuo:nō licebit dn̄o ſuo man' violētas inijcē ī eū
al's incidēt ī canonē ſm Inno.nec illi ſeruo lice
bit ↄhere m̄rimoniū ſi ē in ſacris ꝓpt̄ votū anne
xū oꝛdini cl'icali:extra de ↄuer.ↄiu.c.qdā.al's
ꝓuilegijs clericalib' nō gaudebit:extra de cleri.
ↄiu.c.iohēs. Ultimo crimē mediocre ꝛ notoꝛiū
inducit irregularitatē. Pro cui' declaratōe omiſ
ſis opi.antiqꝝ:circa iſtā materiā nō diſtinctionē
quā facit Ray. ī ſūma videlꝫ criminū aliō enoꝛ
me:aliud mediocre:aliud leue. Crimē enoꝛme ī
hoc loco dr̄ homicidiū ꝛ ſimonia aliq̄:ꝛ ēt ſm
goſ.hereſis.qd̄libet aūt hoꝝ ſiue occultum ſiue
manifeſtū ſit īpedit ꝓmouendū:ꝛ deijcit ꝓmo
tum etiā p' pn̄iam.ꝛ de hereſi ꝛ homicidio dic
tum ē ſupra ac etiā de ſimonia. Crimen leue dr̄
hic illud moꝛtale qd̄ de ſe nō inducit depoſitio
nē:niſi ex ↄtumacia poſt admonitionē:vt ebꝛie
tas ludus alee.di.35.c.i.ſtrepitus in ſynodo.5.q.
4.in loco. Eſus carniū in dieb' ꝓhibitis:ↄfectā
eucharıſtiā nō aſſumere ꝛ hi':ꝛ iſta talia ſiue oc
culta ſiue manifeſta neqꝫ impediūt ꝓmouendū
neqꝫ deijciunt ꝓmotū:extra de coha.cleri.ꝛ mu.

veſtra. Crimen mediocre dicit̄ hic vt adulteriū
furtū fraudulentia ſacrilegiū periuriū falſū teſti
moniū ꝛ ſimilia. hec aūt ſi ſūt occulta nō impe
diunt ꝓmouendū neqꝫ deijciūt ꝓmotū neqꝫ in
digent diſpenſatione: ſꝫ ſufficit penitentia ſacra
mentalis:ex̄ de tempo.oꝛ.c.ex tenoꝛe.ꝛ.c.q̄ſitū.
ſed ſi ſunt manifeſta.tunc aut ſūt manifeſta ꝑ ꝓ
p̄iā confeſſionē delinquentis extra iudiciū fa
ctam:ꝛ ſic nō faciūt irregularitatē talē:q̄uis ille
ſi clericus eſt deberet ſuſpendi ab officio ꝛ bene
ficio:extra de excel.p̄la.c.q̄ꝫ ſit graue.aut ſūt ma
nifeſta ꝑ famaꝫ deficiente accuſatoꝛe ꝛ legitima
ꝓbatione:ꝛ ſic nō inducūt irregularitatē. purga
tio tn̄ canonica tali indicenda eſt:qua p̄ſtita ab
ſoluet̄:ꝛ ſi in ea defecerit puniet̄:al's deponetur:
extra de adul.c.ſignificaſti.aut ſūt manifeſta per
ſententiā vel conuictionē vel confeſſionē metu
ꝓbationis factaꝫ:ꝛ ſic inducūt irregularitatem.
ꝛ idem ſi ē notoꝛium ꝑ euidentiā facti: qꝛ nulla
pōt tergiuerſatione celari:cuius.ſ. eſt teſtis ꝛ po
pulus inficiationis nō eſt locus.de tempo.oꝛ.q̄
ſitum.pōt tamen in huiuſmodi mediocrib' no
toꝛijs de iure vel de facto ꝑ ep̄m diſpenſari ī ta
li irregularitate ſm Inno.in glo.ſup.c.ex tenoꝛe
ꝛ de his omnibus diffuſe habes in ſūma confeſ.
li.3.ti.29.q.3. Infames etiam oēs tam de iure q̄ꝫ
de facto repellunt̄ a ꝓmotione dignitatū ꝛ oꝛdi
num.diſ.51.qui in aliquo. extra de re.iur.infami
bus li.vi.ſm Ray. Et dicit̄ infamis ille cuius d̄
facto apud bonos et graues grauata eſt opinio
ſup aliquo crimine. Infamis vero de iure ē quē
ius ponit eſſe infamē:vt qui ↄuictus eſt de fac
to:vel qui pugnat in arena cū beſtia dentata ꝓ
lucro ꝛ huiuſmodi.alia plura potes videre de in
famibus.3.q.7.§.poꝛro in tex.ꝛ glo. Repellit̄
etiā infamis ſm iura a ꝓcurando iudicando ac
cuſando teſtificando poſtulādo. Et nō q̄ q̄uis
conſuetū ſit ꝛ conueniens ab irregularitatibus
cum irregularibus verbis diſpenſare ꝑ eum qui
pōt ſub tali foꝛma vel ſimili. Ego diſpenſo tecū
in tali irregularitate quā contraxiſti ꝓpter taleꝫ
cauſā:vel ſi contraxiſſes quādo de hoc dubitat̄
tamē ſi ep̄us oꝛdinat aliquē irregularē intendēs
cū eo diſpenſare: ꝑ hoc de facto diſpenſat: q̄uis
nō vſus fuerit illis verbis dūmodo poſſit in tali
caſu diſpenſare. Et idem de p̄latis qui mittūt ad
oꝛdinandū aliquē irregularē quē ex auctoꝛita
te ſibi conceſſa poterant diſpenſare: licet nō di
xerint illa verba mittendo de facto diſpenſant
ſm doc. ¶ Et nota q̄ ep̄i ꝛ archiep̄i p̄nt in ſuis
diocesibus frēs oꝛdinis p̄dicatoꝝ abſoluere ꝛ ī
irregularitatibus diſpenſare qn̄ fuerint ab eis re
quiſiti ſiue inciderint anteq̄ꝫ intrarēt oꝛdinē ſiue
poſt:niſi adeo enoꝛmis eſſet exceſſus q̄ merito
eſſet ap̄lica ſedes conſulenda. Gregoꝛi.quia ꝓui
dentia. Itē q̄ magiſter oꝛdinis p̄dicatoꝝ ꝓuin
ciales ꝛ prioꝛes ↄuentuales ꝛ eoꝝ vicarij in ꝓ
uincijs conuentib' ꝛ locis ſibi ↄmiſſis frēs p̄di

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

catores omnes ibidē conſtitutos ⁊ ad eos vnde
cūqꝫ declinantes poſſūt diſpenſare ſup irregula
ritate: quā contraxiſſent: ſi excoīcatione vel ſuſ/
penſione innodati diuina celebraſſent: vel locis
ſuppoſitis eccleſiaſtico interdicto. Itē ab irregu
laritate quaꝫ contraxiſſent recipientes ordines
ſic ligati. Bonifa. virtute. Itē omnes p̄dicti pla
ti ordinis p̄dicatoꝝ a ſuis cōfeſſoribus poſſunt
recipere diſpenſationē ſup p̄dictis irregularitati
bus ſi eas contraxiſſent in quibus. ſ. ipſi valent
diſpenſare. Clemens. exigentibus. Idē puto de
fratribus minoribus: quia coīter dicitur ꝙ ſu/
mus pares in priuilegijs. De alijs ſententijs ha/
bes in locis ſuis.

¶ Titulus. xxx. de penis: de multiplici genere pe
narum tam dei ꝙꝫ fori eccleſiaſtici ⁊ ciuilis. c. i.

Q Uia de penis

quibuſdā. ſ. eccleſiaſticis huc
uſqꝫ actum eſt. ſ. excoīcatio/
nis interdicti ſuſpenſionis ⁊
irregularitatis: nunc breuiſſi
me de penis in genere aliqd tractet̄. Et ꝓ fun/
damento huius materie ſumat̄ regula iuris: que
dicit ſine culpa niſi ſubſit cauſa nō eſt aliquis pu
niendus: extra de re. iur. que regula locū habet ī
iudicio poli ⁊ in iudicio fori: ⁊ cū pena ſit mul/
tiplex: vt infra dicet̄. In iudicio qdem poli ſiue
dei pena ſpūali que principaliter tangit animaꝫ
ſiue ſit ſubtractio gratie ſiue pena dāni. i. ꝓuatio
nis glorie: ſiue ſit pena ſenſus. i. cruciatiōis ignis
infernalis nunqꝫ punit̄ aliquis ſine culpa ſua vel
ꝯtracta quantū ad originale: vel cōmiſſa quātū
ad actuale peccatū. Unde qđ dicit̄ exo. zo. Ego
dominus zelotes viſitans peccata patrū in filios
vſqꝫ in tertiā ⁊ quartā generationē: intelligit̄ de
imitatoribus paternoꝝ ſcelerū: vt exponit gra/
tianus. i. q. 4. §. vbi etiaꝫ dat alias expoſitiōes
ad dictam auctoritatē. ¶ Alijs aūt penis qbuſ/
cunqꝫ ī iudicio dei punit̄ qs: nō ſolū ꝓ culpa ſua
cōmiſſa vel cōmittenda vt. ſ. euitetur: ſed etiam
ꝓ culpa alterius: nō tamē ſine cā ⁊ iuſtiſſima et
ſi nobis ignota. Unde Aug. 23. q. 4. de tiris ⁊ ſi/
donibus ſic ait. Et ſi rationē facti ꝓfunditatē iu
dicioꝝ dei penetrare n̄ poſſumus: verūtn̄ ſcim⁹
eſſe qđ dixit: ⁊ iuſtū eſſe qđ fecit: hinc ⁊ Grego. i
mo. ſi iuſta deo placere ſcimus: pati autē nulla ni
ſi que deo placuerint poſſumus: iuſta ſūt cuncta
q̄ patimur: ⁊ valde iniuſtū eſt ſi de iuſta pena vl̄
paſſione murmurem⁹. Quinqꝫ nanqꝫ de cauſis
deus hoīem flagellat in vita p̄nti ſiue penas in/
fert: vt ponit magiſter ſniarꝫ in. 4. diſ. 15. c. z. ¶
Primo vꝫ vt deus glorificet̄ dum. ſ. miraculoſe
remotio pene ſiue flagelli: exemplū de ceco na/
to. Joh. 9. de lazaro reſuſcitato. Jo. z. ¶ Secun/
do vt meritū accumulet̄ p exercitiū patientie: ac
etiā virtus latens intus alijs manifeſtet̄: exēpla
in Job. i. c. ⁊ thob. z. ¶ Tertio vt virtus ꝯſeruet̄
p humiliationē flagelloꝝ: exemplū in paulo q đ
ſe dicit. z ad Cor. 12 ne magnitudo reuelationuꝫ
extollat me: datus eſt mihi ſtimulus carnis mee
angelus ſathane ⁊c̄. qui ſtimulus ſm Remigiuꝫ
fuit quedam infirmitas corpalis. ¶ Quarto vt
eterna dānatio hic inchoet̄: vt. ſ. aliqualit̄ oñdat̄
qd in inferno patiet̄: exemplū in herode actu. 12.
⁊ in antiocho. z. machab 8. ¶ Quinto vt homo
purificet̄ vel p expulſionē culpe: cū. ſ. ex flagellis
conteritur: exemplū de maria ſorore aaron. Nu
meri. 12. a lepra infecta ex iſrahelitis ꝓſtratis ī de
ſerto ſm Hiero. 25. q. 4. quid ḡ. vel ad ſatiſfacti/
onem pene: exemplū in dauid qui p⁹ remiſſionē
adulterij cōmiſſi quo ad culpā in penaꝫ fuit ex/
pulſus de regno: vt patet in ſecūdo R. qđ notat
Gregl. de peni. di. i. ſi peccatū dauid. Poſſꝫ etiā
dici omnē penā quā patimur ꝓcedere ex culpa
noſtra ſaltem originali cū qua naſcimur: qꝛ ipſū
ē cā omniū penalitatū: ar. di. 5. ad eius. Punitur
etiā quis a deo in vita preſenti: nō ſolū ꝓ culpa
ſua: ſed etiā ꝓ culpa alterius. ⁊ hoc triplici ratiōe
ſm Tho. z^e z^e. q. 108. ¶ Primo qdē inquantuꝫ
vnus homo ꝙpaliter eſt res alterius: ⁊ ita in pe/
nam eius ⁊ ipſe punit̄: ſicut filij ſm corpus ſunt
quedā res patris: ⁊ ſerui ⁊ aīalia res dñoꝝ: ⁊ ſic
filij puniunt̄ qñqꝫ ꝓ parentib⁹: ſicut filius natus
ex adulterio dauid mortu⁹ fuit ꝙꝫ citius: ⁊ aīa/
lia amalechitaꝝ iuſſa ſūt interfici ꝙꝫuis ⁊ in hu/
iuſmodi ſit ratio myſtica: vt habetur. i. q. 4. §.
¶ Secundo inquantū peccatū vnius deriuatur
in alterū: ⁊ hoc p imitationem. ſicut filij imitant̄
peccata parentū: ⁊ ſerui peccata dñoꝝ: vt auda/
cius peccent: vel p modum meriti: ſicut peccata
ſubditoꝝ merent̄ peccatorē p̄latis. ſm illud iob
Regnare facit hypocritā ꝓpt̄ peccata populi vl̄
ꝓpter aliquē cōſenſum vel diſſimulationē: ſicut
etiā interdū boni puniunt̄ cū malis: qꝛ eorū pec
cata nō redarguūt: vt dicit Aug⁹. in primo de ci
uita. dei. ¶ Tertio ad cōmendandā vnitatē hu/
mane ſocietatis: ex quo vnus homo debet pro
alio ſolicitus eſſe vt nō peccet ⁊ ad deteſtationē
peccati dū. ſ. pena vnius redundat in omnes ꝙſi
oēs ſint vnū corpus: exemplū de peccato achor
ioſue. ¶ Itē vt dicit gratianus. 23. q. ſi. aliquan/
do deus punit malos p legitimam poteſtatē ge/
rentes ex mandato ſuo: ⁊ ſi cum merito punien/
tiū: ſicut puniunt̄ peccata cananeorū per populū
ſuum aliquando punit: ⁊ ſi per populos ſuo iuſ/
ſu excitatos: nō tamen intendentes deo obſequi
ſed ſue ſatiſfacere cupiditati: ⁊ ideo cū ſui dam/
natione: ſicut punit populū ſuū per alienigenas
Quacunqꝫ autem de cauſa qs puniat̄: ſi nō ſuſti
net patienter penas: ſunt eis flagella nō ad ſatiſ/
factionē: ſed ad vindictam tantū. i. punitionem:
iuxta illud Deutro. 32. ignis. ſ. pene tēporalis ats
ſuccenſus eſt in furore meo. i. in punitione: ⁊ ar/
debit vſqꝫ ad inferni nouiſſima. i. vindicta hic in
cipiet ⁊ ardebit vſqꝫ ad extremam damnationē